

Regional tillväxt

19

Förslag till statens budget för 2019

Regional tillväxt

Innehållsförteckning

Tabellförteckning.....	4
Diagramförteckning.....	6
1 Förslag till riksdagsbeslut.....	7
2 Regional tillväxt.....	9
2.1 Principer för utformning av denna proposition.....	9
2.2 Omfattning.....	10
2.3 Utgiftsutveckling.....	12
2.4 Skatteutgifter.....	12
2.5 Mål.....	13
2.5.1 Andra mål som den regionala tillväxtpolitiken ska bidra till att nå.....	16
2.6 Resultatredovisning.....	17
2.6.1 Resultat.....	20
2.7 Budgetförslag.....	44
2.7.1 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.....	44
2.7.2 1:2 Transportbidrag.....	46
2.7.3 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020.....	47

Tabellförteckning

Tabell 1.1	Anslagsbelopp.....	7
Tabell 1.2	Beställningsbemyndiganden.....	8
Tabell 2.1	Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt	12
Tabell 2.2	Härledning av ramnivån 2019–2021. Utgiftsområde 19 Regional tillväxt.....	12
Tabell 2.3	Ramnivå 2019 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 19 Regional tillväxt.....	12
Tabell 2.4	Skatteutgifter	13
Tabell 2.5	Politikområden av särskild betydelse för prioriteringarna inom den regionala tillväxtpolitiken enligt den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020	16
Tabell 2.6	Indikatorer för att följa utvecklingen i Sveriges regioner	19
Tabell 2.7	Vissa centrala indikatorer för insatser som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt.....	20
Tabell 2.8	Regionalt beslutad projektverksamhet 2017 från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder fördelat på respektive län och prioriteringar ..	25
Tabell 2.9	Regionalt beslutad projektverksamhet 2017 från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder fördelat på prioriteringar	26
Tabell 2.10	Regionalt beslutad projektverksamhet 2017 från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder, sorterat efter nationella ämnesområden och ämneskategorier.....	26
Tabell 2.11	Beslutat stöd till kommersiell service, exklusive projektmedel, inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt, fördelat på län.....	31
Tabell 2.12	Investeringsstöd till kommersiell service, exkl. projektmedel, fördelat på län inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.....	32
Tabell 2.13	Totalt stöd till kommersiell service, fördelat på stödtyper och utgiftsområden.....	32
Tabell 2.14	Beviljade selektiva regionala företagsstöd av länsstyrelser, berörda landsting, samverkansorganet i Kalmar län och Gotlands kommun samt Tillväxtverket och uppföljning av vissa indikatorer 2014–2017.....	33
Tabell 2.15	Beviljade selektiva regionala företagsstöd av länsstyrelser, berörda landsting, samverkansorganet i Kalmar län och Gotlands kommun samt Tillväxtverket under 2017 fördelade på län	34
Tabell 2.16	Beviljade selektiva regionala företagsstöd av länsstyrelser, berörda landsting, samverkansorganet i Kalmar län och Gotlands kommun samt Tillväxtverket fördelade på de största verksamhetsarterna	34
Tabell 2.17	Utbetalt regionalt transportbidrag fördelat på län	35
Tabell 2.18	Regionalt transportbidrag fördelat på antal arbetsställen	35
Tabell 2.19	Regionalt transportbidrag fördelat på de största verksamhetsarterna, utbetalt åren 2014–2017	35

Tabell 2.20	Jämställdhetsindikatorer för regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service 2017.....	36
Tabell 2.21	Fördelning av kvinnor och män i procent av beräknat antal nya arbetstillfällen genom selektiva regionala företagsstöd	37
Tabell 2.22	Beslutade EU-medel fördelat på tematiska mål för de nio regionalfundsprogrammen inom investering för tillväxt och sysselsättning t.o.m. 2017.....	38
Tabell 2.23	Investerade medel per program för riskkapital t.o.m. 2017.....	40
Tabell 2.24	Största medfinansiärerna till de åtta regionala strukturfundsprogrammen och det nationella regionalfundsprogrammet t.o.m. 2017	40
Tabell 2.25	Beslutade EU-medel fördelat på tematiska mål för de nio gränsregionala och transnationella programmen inom Europeiskt territoriellt samarbete t.o.m. 2017.....	41
Tabell 2.26	Den totala omfattningen EU-medel för de åtta regionala strukturfundsprogrammen, Nationella regionalfunds-programmet och Europeiskt territoriellt samarbete perioden 2014–2020 samt beslutade EU-medel t.o.m. 2017.....	42
Tabell 2.27	Anslagsutveckling 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.....	44
Tabell 2.28	Beställningsbemyndigande för anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder..	45
Tabell 2.29	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.....	46
Tabell 2.30	Anslagsutveckling 1:2 Transportbidrag	46
Tabell 2.31	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:2 Transportbidrag.....	46
Tabell 2.32	Anslagsutveckling 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	47
Tabell 2.33	Beställningsbemyndigande för anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	48
Tabell 2.34	Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	49

Diagramförteckning

Diagram 2.1	Total finansiering av projektverksamhet under 2017 uppdelad på finansiär, avrundade belopp i mnkr och procent	27
-------------	--	----

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2019 under utgiftsområde 19 Regional tillväxt enligt tabell 1.1. 2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som	inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1	Regionala tillväxtåtgärder	1 674 637
1:2	Transportbidrag	400 864
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 421 024
Summa		3 496 525

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden*Tusental kronor*

Anslag		Beställnings- bemyndigande	Tidsperiod
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	3 450 000	2020–2026
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	3 600 000	2020–2023
Summa beställningsbemyndiganden under utgiftsområdet		7 050 000	

2 Regional tillväxt

2.1 Principer för utformning av denna proposition

Särskilda principer har tillämpats vid utformningen av denna proposition med anledning av att den har beslutats av en övergångsregering. Bakgrunden till dessa redogörs närmare för i finansplanen (Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.1).

Utgångspunkten för förslagen i denna proposition har varit den budget som riksdagen har beslutat för 2018 efter förslag i budgetpropositionen för 2018. Vidare har följande generella justeringar gjorts för utgiftsområdena:

- Anslag som används för förvaltnings- och investeringsändamål har pris- och löneomräknats på sedvanligt sätt. Anslag som avser regelstyrda transfereringssystem har justerats utifrån ändrad makroekonomisk utveckling liksom ändrade volymer (t.ex. antal personer som omfattas).
- Anslag har justerats till följd av beslutade lagar och förordningar, internationella avtal, civilrättsligt bindande avtal eller EU-rättsakter.
- Anslag har justerats med anledning av att riksdagen beslutat om flyttar av ändamål och verksamheter mellan utgiftsområden.
- Anslag har justerats om det krävts för att nödvändiga samhällsfunktioner ska kunna upprätthållas.
- För att verksamhet som baseras på ett beställningsbemyndigande för kommande år ska ges förutsättningar att bedrivas i samma omfattning 2019–2021 har anslags-

nivåerna för alla år justerats med hänsyn till nivån på beräknade infrianden av de ekonomiska åtagandena 2019.

De sedvanliga finansieringsprinciper som används vid beredningen av regeringens budgetförslag har i enlighet med ramverket för finanspolitiken tillämpats även när denna proposition tagits fram (skr. 2017/18:207, bet. 2017/18:FiU32, rskr. 2017/18:334).

Utöver förslag om anslag lämnar regeringen även nödvändiga förslag om beställningsbemyndiganden och andra finansiella befogenheter samt övriga förslag på finansmaktens område som kräver riksdagens ställningstagande inför det kommande budgetåret. Vid bedömningen av storleken på beställningsbemyndigandena har en prövning gjorts utifrån tidigare beslutade bemyndiganden och med hänsyn till de föreslagna anslagsnivåerna.

Endast sådana förändringar i förhållande till riksdagens ursprungliga budgetbeslut för 2018 som varit förenliga med vad som ovan angetts har föreslagits. Regeringens budgetförslag innebär i de allra flesta fall att den statliga verksamheten kan genomföras i samma omfattning som 2018. Vissa anslagsnivåer har blivit lägre än de beräkningar regeringen tidigare redovisat för 2019, medan andra har blivit högre. Vid behov kan förslag till ändringar i budgeten lämnas under pågående budgetår.

Vilka konsekvenser för anslagsnivån som tillämpningen av principerna har fått redovisas under regeringens överväganden för respektive anslag. Tyngdpunkten i redovisningen är konsekvenserna för anslagsnivån 2019. I härledningstabellerna har det inte varit praktiskt möjligt att specificera nya beslut och överföringar på mot-

svarande sätt som gjordes i budgetpropositionen för 2018.

Regeringen redovisar på sedvanligt sätt beräkningar även för det andra och tredje tillkommande året efter budgetåret, dvs. för 2020 och 2021.

Även dessa beräkningar baseras på de ovan angivna principerna. Regeringen har dock inte tillämpat principen om förlängning av anslagsnivån för 2018 för åren efter budgetåret, när det gäller reformer för vilka ett slutdatum angetts. För 2020 har reformer som planerats upphöra helt fr.o.m. 2019 eller 2020 tagits bort från beräknade anslagsnivåer. På motsvarande sätt har reformer som planerats upphöra helt fr.o.m. 2021 tagits bort från beräknade anslagsnivåer fr.o.m. det året.

De redovisade beräkningarna för 2020 och 2021 görs för att det ska vara möjligt att härleda de föreslagna preliminära utgiftsramarna för 2020 och 2021 till anslagen. Med hänsyn till att propositionen lämnas av en övergångsregering är de förutsättningar som dessa beräkningar bygger på mycket osäkra. Informationsvärdet av beräkningarna är därför begränsat.

I enlighet med kraven i budgetlagen (2011:203) lämnar regeringen i denna proposition en resultatredovisning i förhållande till de av riksdagen beslutade målen. Mot bakgrund av de ovan angivna principerna har dock regeringen avstått från att redovisa sina slutsatser av de presenterade resultaten. Regeringen har även avstått från att redovisa den framtida politiska inriktningen för utgiftsområdet. Vad som ska gälla för 2019 framgår av förslagen om anslag och övriga finansiella befogenheter samt av de ändamål som är kopplade till dessa.

2.2 Omfattning

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt omfattar insatser i form av projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service samt utbetalningar från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

För att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken är regionala hänsyn och tvärssektoriell styrning av resurser inom i princip samtliga utgifts- och politikområden av avgörande betydelse.

Bland aktörer som har ansvar och uppgifter inom den regionala tillväxtpolitiken finns främst Almi Företagspartner AB, Arbetsförmedlingen, Boverket, Delegationen mot segregation, Ekonomistyrningsverket (ESV), Försäkringskassan, Havs- och vattenmyndigheten, Jämställdhetsmyndigheten, Luftfartsverket, länsstyrelserna, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Myndigheten för yrkeshögskolan, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet), Sametinget, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk, Statens kulturråd, Statens skolverk, Stiftelsen Svenska Filminstitutet, Sveriges geologiska undersökning, Sveriges export- och investeringsråd, Tillväxtverket, Trafikanalys, Trafikverket, Transportstyrelsen, universitet och högskolor samt Verket för innovationssystem (Vinnova).

Utgångspunkten för statliga myndigheter är att de så långt som möjligt ska erbjuda en likvärdig tillgång till service för alla medborgare och företag.

I Skåne, Västra Götalands, Hallands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Örebro, Gävleborgs, Jämtlands, Norrbottens, Väster-norrlands, Västmanlands och Uppsala län har landstinget det regionala utvecklingsansvaret enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. I Gotlands län är det Gotlands kommun som är ansvarig. I Södermanlands, Kalmar, Blekinge, Värmlands, Dalarnas och Västerbottens län har samverkansorganet enligt lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen motsvarande ansvar. I Stockholms län har länsstyrelsen det regionala utvecklingsansvaret.

Landstingen i Södermanlands, Kalmar, Blekinge, Värmlands, Dalarnas, Västerbottens och Stockholms län har under 2016 och 2017 ansökt om att få överta det regionala utvecklingsansvaret i sina respektive län.

Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag den 29 mars 2018 i propositionen Ett enhetligt regionalt utvecklingsansvar (prop. 2017/18:206, bet. 2017/18:KU46, rskr. 2017/18:418). I propositionen föreslås att lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län ändras så att lagen omfattar samtliga län.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019. Förslaget innebär att landstingen ska ha det regionala utvecklingsansvaret i alla län utom i Gotlands län där Gotlands kommun har motsvarande ansvar.

I denna budgetproposition benämns berörda landsting, samverkansorgan, Gotlands kommun och Länsstyrelsen i Stockholms län som aktörer med regionalt utvecklingsansvar.

2.3 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Miljoner kronor

	Utfall 2017	Budget 2018 ¹	Prognos 2018	Förslag 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021
1:1 Regionala tillväxtåtgärder	1 398	2 100	2 093	1 675	1 605	1 646
1:2 Transportbidrag	396	421	420	401	401	401
1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 015	1 421	1 272	1 421	1 421	1 421
Totalt för utgiftsområde 19 Regional tillväxt	2 809	3 942	3 786	3 497	3 427	3 468

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Utgifterna för 2017 inom utgiftsområdet blev ca 786 miljoner kronor lägre än anvisade medel. Det beror bl.a. på att uppstarten av programperioden 2014–2020 för regionalfonden har tagit längre tid än beräknat. Det har lett till att utbetalningstakten inom programmen blivit lägre.

Prognosen för 2018 är att utgifterna inom utgiftsområdet blir ca 156 miljoner kronor lägre än anvisat.

Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2019–2021.
Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Miljoner kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	3 922	3 922	3 922
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut		-70	-29
Överföring till/från andra utgiftsområden	-425	-425	-425
Övrigt			
Ny ramnivå	3 497	3 427	3 468

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Tabell 2.3 Ramnivå 2019 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Miljoner kronor

	2019
Transfereringar ¹	3 322
Verksamhetsutgifter ²	174
Investeringar ³	1
Summa ramnivå	3 497

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2017 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.4 Skatteutgifter

Samhällets stöd till företag och hushåll inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt redovisas normalt i huvudsak på budgetens utgiftssida. Vid sidan av dessa stöd finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en enhetlig beskattning, s.k. skatteutgifter. En skatteutgift uppstår om skatteuttaget för en viss grupp eller en viss kategori av skattebetalare är lägre än vad som är förenligt med normen inom ett visst skatteslag. Förutom skatteutgifter redovisas i förekommande fall även skatte-sanktioner, där skatteuttaget är högre än den angivna normen inom skatteslaget. Många av skatteutgifterna har införts, mer eller mindre uttalat, som medel inom specifika områden som t.ex. konjunktur-, bostads-, miljö- eller arbetsmarknadspolitik. Dessa skatteutgifter påverkar budgetens saldo och kan därför

jämställas med stöd på budgetens utgiftssida. En utförlig beskrivning av redovisningen av skatteutgifterna har redovisats i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter 2018 (skr. 2017/18:98). I de följande redovisas de skatteutgifter som är att hänföra till utgiftsområde 19 Regional tillväxt.

Tabell 2.4 Skatteutgifter

Miljoner kronor

	Prognos 2018	Prognos 2019
Regional nedsättning av egenavgifter	50	60
Regional nedsättning av arbetsgivaravgifter	460	470
Nedsatt energiskatt på elförbrukning i vissa kommuner	650	650
Bidrag till regionala utvecklingsbolag	0	0
Summa	1 160	1 180

Regional nedsättning av egenavgifter

Enligt lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och Socialavgiftslagen (2000:980) ska enskilda näringsidkare och delägare i handelsbolag med fast driftsställe i stödområde A vid beräkning av egenavgifterna göra ett avdrag från egenavgifterna med 10 procent av avgiftsunderlaget upp till 180 000 kronor, dvs. högst 18 000 kronor per år. Fiskeri-, vattenbruks-, jordbruks- och transportverksamhet är undantagna från nedsättning. Skatteutgiften avser egenavgifter.

Regional nedsättning av arbetsgivaravgifter

Enligt lagen om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980) får arbetsgivare med fast driftsställe i stödområde A göra ett avdrag från arbetsgivaravgifterna med 10 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 7 100 kronor per kalendermånad. Nedsättningen gäller inte för kommuner, landsting, statliga myndigheter, statliga affärsdrivande verk eller registrerade trossamfund. Vidare är fiskeri-, vattenbruks-, jordbruks- och transportverksamhet undantagna från nedsättningen. Skatteutgiften avser arbetsgivaravgifter.

Nedsatt energiskatt på elförbrukning i vissa kommuner

Enligt 11 kap. 9 § första stycket 8 i lagen (1994:1776) om skatt på energi (LSE) kan en lägre energiskattenivå fås för el som förbrukas av hushåll och tjänstesektorn i vissa kommuner. Nedsättningen gäller inte för el som förbrukas som landström eller i datorhallar. Nedsättningen gäller elförbrukning i samtliga kommuner i Västerbottens, Norrbottens och Jämtlands län, Sollefteå, Ånge och Örnsköldsvik i Väster-norrlands län, Ljusdal i Gävleborgs län, Torsby i Värmlands län samt Malung-Sälen, Mora, Orsa och Älvdalen i Dalarnas län. Nedsättningen och därmed även skatteutgiften uppgår till 9,6 öre/kWh. Normen utgörs av den energiskattesats på el som följer av 11 kap. 3 § LSE.

Bidrag till regionala utvecklingsbolag

Avdrag får göras för bidrag som lämnas utan villkor till vissa regionala utvecklingsbolag enligt 16 kap. 12 § inkomstskattelagen (1999:1229). Skatteutgiften avser skatt på inkomst av näringsverksamhet och särskild löneskatt.

2.5 Mål

Målet för den regionala tillväxtpolitiken är utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft (prop. 2007/08:1 utg.omr. 19, bet. 2007/08:NU2, rskr. 2007/08:99).

Enligt näringsutskottets iakttagelse i betänkande Utgiftsområde 19 Regional tillväxt (bet. 2017/18:NU2) redovisas härmed en beskrivning av målet för den regionala tillväxtpolitiken. Syftet är bl.a. att ytterligare tydliggöra sambanden mellan mål, insatser, resultat och budgetförslag. I näringsutskottets betänkande framgår att bl.a. delmål skulle kunna underlätta arbetet med resultatredovisningen. Den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 och EU:s regionalfondsprogram 2014–2020 utgör i dag viktiga styrdokument som är kopplade till målet för politikområdet. Frågan om delmål kräver betydande underlag.

I strategin framgår att en utgångspunkt för den regionala tillväxtpolitiken är att förutsättningarna för att skapa utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft varierar över landet.

Demografisk utveckling, globalisering, klimat, miljö och energi samt social sammanhållning är viktiga samhällsutmaningar som är en utgångspunkt för politiken enligt den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020. Utvecklingskraft handlar om att skapa en social, ekonomisk och miljömässig hållbar utveckling samt skapa grundläggande förutsättningar för framför allt attraktiva miljöer, tillgänglighet och kompetensförsörjning.

Med stärkt lokal och regional konkurrenskraft avses att skapa förutsättningar för näringslivet att både stärka sin produktivitet och sina möjligheter att utveckla nya och hållbara verksamheter, affärsmodeller och marknader.

Regeringen har ett särskilt mål för jämställd regional tillväxt och det är att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser.

Prioriteringar för att nå målet

Prioriteringar för att nå målet för den regionala tillväxtpolitiken är enligt den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 följande:

- innovation och företagande,
- attraktiva miljöer och tillgänglighet,
- kompetensförsörjning och
- internationellt samarbete.

Inom prioriteringarna finns följande fokusområden: innovation, företagande och entreprenörskap, miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor, tillgänglighet genom transportsystemet, fysisk planering och boende, tillgänglighet genom informationsteknik, kommersiell och offentlig service, kultur och fritid, internationellt samarbete samt närområdet – både handel och stärkt samarbete. Prioriteringarna är sektorsövergripande och berör därmed många olika politikområden. Detta innebär att sektorssamordning och flernivåsamverkan är centralt. Sektorssamordning kräver

såväl tvärssektoriell styrning som samverkan mellan aktörer inom olika sektorer. Flernivåsamverkan omfattar samverkan mellan aktörer på olika nivåer men även styrning av resurser och statliga myndigheter. För att nå målet med politikområdet är det även viktigt med ett kunskapsbaserat och resultatriktat genomförande.

Insatser inom ramen för prioriteringarna finansieras med stöd av dels resurser inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt, dels resurser inom i princip samtliga utgifts- och politikområden.

Den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 är vägledande för inriktning och genomförande av det regionala tillväxtarbetet samt för statliga myndigheters medverkan i tillväxtarbetet. Den är även styrande för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*.

Den regionala tillväxtpolitiken är nära integrerad med genomförandet av EU:s sammanhållningspolitik. Sammanhållningspolitiken är EU:s politik för regional tillväxt och sysselsättning. Dess mål är att bidra till ekonomisk, social och territoriell sammanhållning inom EU. Europa 2020-strategin, som är EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning, är vägledande för sammanhållningspolitiken under programperioden 2014–2020.

I likhet med den regionala tillväxtpolitiken ska även sammanhållningspolitiken bidra till en social, ekonomisk och miljömässig hållbar utveckling. Det ska ske genom nedanstående tre prioriteringar som också är tänkta att förstärka varandra.

- Smart tillväxt: utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation.
- Hållbar tillväxt: främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.
- Tillväxt för alla: stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

Sammanhållningspolitiken genomförs genom Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden (se utg.omr. 14 Arbetsmarknad och arbetsliv).

Anslag och insatser inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt samt stöd på budgetens inkomstsida

Målet för den regionala tillväxtpolitiken uppnås bl.a. genom insatser som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt samt genom skatteutgifter.

Anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* finansierar insatser på främst regional nivå inom ramen för länens regionala utvecklingsstrategier. Grunden för fördelningen av medlen mellan länen bygger på att alla regioner kan och ska bidra till utvecklingskraft och stärkt lokal och regional konkurrenskraft. Olika regioner står dock inför olika stora utmaningar och behoven av statliga medel för strategiska utvecklingsinsatser skiljer sig därmed åt. De regionala aktörerna har därefter ansvaret för att prioritera användningen av de tilldelade resurserna utifrån länets förutsättningar och regeringens prioriteringar. Även vissa insatser på nationell och internationell nivå finansieras av anslaget. Anslaget finansierar i huvudsak projekt, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service.

Anslaget 1:2 *Transportbidrag* ska kompensera företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd samt stimulera till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv.

Anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* finansierar främst insatser på regional nivå inom ramen för regionalfondsprogram som bl.a. baseras på regionala utvecklingsstrategier. Även vissa insatser på nationell och internationell nivå finansieras av anslaget. Anslaget finansierar i huvudsak projekt och regionala företagsstöd. Återflödet av medel från EU avseende målet investering för tillväxt och sysselsättning redovisas på detta anslag.

Stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden finansierar även gränsöverskridande samarbetsprogram inom målet för Europeiskt territoriellt samarbete. Under programperioden 2014–2020 ligger samtliga program inom Europeiskt territoriellt samarbete utanför statsbudgeten.

Insatser som finansieras av anslagen 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* och 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* fungerar som hävstång så att strategiska insatser

kan komma till stånd på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Medlen ska användas i samverkan med statliga myndigheters och andra offentliga och privata aktörers resurser samt det civila samhällets resurser.

Prioritering av enskilda insatser finansierade av anslagen 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* och 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* görs huvudsakligen på regional nivå utifrån regionala utvecklingsstrategier och i enlighet med regionalfondsprogrammen. Prioriteringar inom regionalfondsprogrammen sker i enlighet med lagen (2007:459) om strukturfondspartnerskap.

Insatser inom den regionala tillväxtpolitiken finansieras många gånger av både anslagen 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* och 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020*. Anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* kan även medfinansiera insatser inom målet för Europeiskt territoriellt samarbete.

Insatser inom den regionala tillväxtpolitiken medfinansieras även av statliga myndigheter och andra aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Eftersom resultatredovisningen även omfattar denna medfinansiering är den totala redovisningen i budgetpropositionen av medel större än det som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt.

Då förutsättningarna för att skapa utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft varierar över landet finns även skatteutgifter. Syftet med regional nedsättning av egenavgifter och regional nedsättning av arbetsgivaravgifter är att stimulera små företag och att bidra till god service i de delar av landet som har de största geografiska lägesnackdelarna med bl.a. långa avstånd, liten hemmamarknad, sämre tillgång på service, låg befolkningstäthet och ogynnsamma klimatförhållanden. Nedsatt energiskatt i vissa kommuner syftar till att kompensera för de extra uppvärmningskostnaderna som beror på det nordliga läget i förhållande till övriga delar av Sverige.

Insatser inom andra utgifts- och politikområden

För att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken är regionala hänsyn och tvärsektorieell styrning av resurser inom i princip samtliga

utgifts- och politikområden betydelsefullt. Detta är en följd av att den regionala tillväxtpolitiken omfattar betydligt fler åtgärder än de som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Se tabell 2.5 för politikområden av särskild betydelse för prioriteringarna inom den regionala tillväxtpolitiken. En redovisning av resultat av insatser inom dessa politikområden och dess regionala effekter görs inte inom ramen för utgiftsområde 19 Regional tillväxt.

minskad klimatpåverkan som den regionala tillväxtpolitiken bidrar till att nå (prop. 2016/17:146, bet. 2016/17:MJU24, rskr. 2016/17:320). Den regionala tillväxtpolitiken bidrar även till genomförandet av Agenda 2030 och ett stort antal av de globala målen för hållbar utveckling. Den regionala tillväxtpolitiken bidrar till en hållbar utveckling innefattandes dess samtliga dimensioner. Den genomförs genom en sektorsövergripande och gränsöverskridande samverkan. Sammantaget har detta en nära koppling till Agenda 2030.

2.5.1 Andra mål som den regionala tillväxtpolitiken ska bidra till att nå

Den regionala tillväxtpolitiken ska bidra till en social, ekonomisk och miljömässig hållbar utveckling. Under 2017 antog riksdagen ett långsiktigt klimatmål och nya etappmål för

Tabell 2.5 Politikområden av särskild betydelse för prioriteringarna inom den regionala tillväxtpolitiken enligt den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020

Prioriteringar	Resurser av betydelse för prioriteringarna finns framför allt inom
Innovation och företagande	Regional tillväxtpolitik, näringspolitik, forskningspolitik, politik för de areella näringarna, landsbygd och livsmedel, kulturpolitik, energipolitik, miljöpolitik, politik för regional samhällsorganisation, integrationspolitik, utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande samt jämställdhetspolitik.
Attraktiva miljöer och tillgänglighet	Regional tillväxtpolitik, transportpolitik, politiken för informationssamhället, politik för regional samhällsorganisation, politik för de areella näringarna, landsbygd och livsmedel, bostadspolitik, hållbart samhällsbyggande, miljöpolitik, energipolitik, kulturpolitik och jämställdhetspolitik. Det kommunalekonomiska utjämnningssystemet för kommuner och landsting är viktigt för att en likvärdig offentlig service ska kunna erbjudas i landets olika delar.
Kompetensförsörjning	Regional tillväxtpolitik, näringspolitik, utbildningspolitik, forskningspolitik, förvaltningspolitik, politik för de areella näringarna, landsbygd och livsmedel, arbetsmarknadspolitik, transportpolitik, integrationspolitik och jämställdhetspolitik.
Internationellt samarbete	Regional tillväxtpolitik, transportpolitik, politiken för informationssamhället, politik för de areella näringarna, landsbygd och livsmedel, hållbart samhällsbyggande, miljöpolitik, energipolitik, kulturpolitik, jämställdhetspolitik, integrationspolitik, utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande, utbildningspolitik, forskningspolitik och arbetsmarknadspolitik.

2.6 Resultatredovisning

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

En rad olika faktorer påverkar den regionala utvecklingen, bl.a. skiljer sig regionerna åt avseende tätorts-, befolknings-, utbildnings- och näringsstruktur, naturresurser, infrastruktur och geografisk struktur. Det gör att exempelvis internationella och nationella konjunkturförändringar påverkar regioner på olika sätt. Även klimatförändringarna påverkar regioner och branscher på olika sätt. Dessutom har regioner olika möjligheter att nyttja sina regionala förutsättningar i form av bl.a. kompetens samt innovations- och förnyelseförmåga.

Den regionala tillväxtpolitikens effekter är ofta svåra att mäta och särskilja från övergripande konjunktur- och strukturförändringar som kan ha olika effekter på utvecklingen i skilda regioner.

För att följa upp politiken finns det dels indikatorer för att följa den övergripande utvecklingen i Sveriges regioner, dels indikatorer för insatser som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt och dess medfinansiering.

Indikatorer för att följa den övergripande utvecklingen i Sveriges regioner

Utvecklingen i Sveriges regioner påverkas av insatser som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt, men också av insatser som görs inom de politikområden som anges i tabell 2.5.

Eftersom den regionala tillväxtpolitikens prioriteringar innefattar insatser inom ett stort antal politikområden har även indikatorerna en stor bredd. Indikatorerna för utvecklingen i Sveriges regioner är uppdelade i kortsiktiga respektive långsiktiga indikatorer. I tabell 2.6 redovisas indikatorerna.

De kortsiktiga indikatorerna tas fram snabbare och med kortare intervall, kvartalsvis och halvårsvis, än de långsiktiga indikatorerna. De kortsiktiga indikatorerna fångar dock inte alla prioriteringar och fungerar som ett komplement till de långsiktiga indikatorerna. De kortsiktiga indikatorerna ger en viss bild av kortsiktiga regionalekonomiska förändringar

och avspeglas genom indikatorerna modellbaserad lönesumma och antal arbetsökande.

De långsiktiga indikatorerna syftar till att belysa långsiktiga strukturella och dynamiska förändringar fördelat på prioriteringarna innovation och företagande, attraktiva miljöer och tillgänglighet samt kompetensförsörjning. Internationellt samarbete är en prioritering men tillförlitliga regionala indikatorer saknas.

De långsiktiga indikatorerna är uppdelade i tre huvudindikatorer och ett antal delindikatorer. Huvudindikatorerna är valda utifrån att de på ett övergripande sätt visar den regionala utvecklingen kopplat till respektive prioritering.

Prioriteringen innovation och företagande avspeglas genom huvudindikatorn arbetsproduktivitet, dvs. daglönesumma per sysselsatt i privat företagssektor. Prioriteringen attraktivitet och tillgänglighet kan på ett övergripande plan belysas genom huvudindikatorn inflyttningsnetto per 1 000 invånare, medan kompetensförsörjning beskrivs genom huvudindikatorn förvärvsintensitet 20–64 år. Statistiken för samtliga huvudindikatorer är uppdelad på kvinnor och män.

Huvudindikatorerna kompletteras också med delindikatorer som ger en bredare bild av prioriteringarna.

Eftersom det oftast sker mindre förändringar mellan åren har regeringen valt att i budgetpropositionen redovisa utvecklingen i Sveriges regioner vartannat år. För en redovisning hänvisas till motsvarande avsnitt i budgetpropositionen för 2018 för utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Avsnittet är i huvudsak giltigt även för årets redovisning.

Förändringar som är värda att notera är att den modellbaserade lönesumman ökade för riket med 4,9 procent 2017 jämfört med 5,2 procent 2016. Utvecklingen beskrivs för 60 FA-regioner, dvs. funktionellt avgränsade arbetsmarknadsregioner med arbetspendling över kommungräns som utgångspunkt. Av samtliga FA-regioner hade 41 stycken en lägre tillväxt under 2017 jämfört med 2016. Exempel på FA-regioner som hade en lägre tillväxt 2017 än 2016 är Härjedalen, Vansbro, Nyköping-Oxelösund och Linköping-Norrköping. Exempel på FA-regioner som hade en högre tillväxt under denna period är Överkalix, Karlskrona och Skövde-Skara.

Antalet arbetsökande i riket minskade med 1,8 procent från första kvartalet 2017 till första kvartalet 2018, jämfört med en minskning på

0,7 procent från första kvartalet 2016 till första kvartalet 2017. Med arbetssökande avses enligt Tillväxtverket antal inskrivna öppet arbetslösa vid Arbetsförmedlingen. Att antalet arbetssökande har minskat i riket gäller dock bara män, medan antalet arbetssökande har ökat för kvinnor under perioden. Att antalet arbetssökande kvinnor ökat beror på att det är befolkningsmässigt stora FA-regioner som har haft ökning av antalet arbetssökande kvinnor, vilket driver upp rikssnittet. Flera FA-regioner redovisar dock en minskning av antalet arbetssökande kvinnor 2017 jämfört med 2016. Från första kvartalet 2016 till första kvartalet 2017 minskade antalet arbetssökande kvinnor i 26 FA-regioner och motsvarande för män i 34 FA-regioner. Från första kvartalet 2017 till första kvartalet 2018 minskade antalet arbetssökande kvinnor i 32 FA-regioner och motsvarande för män i 54 FA-regioner. Exempel på FA-regioner som haft stora relativa ökning av antalet arbetssökande mellan första kvartalet 2017 och

första kvartalet 2018 är Arjeplog och Mora. Exempel på FA-regioner som haft stora relativa minskningar av antalet arbetssökande under denna period är Åsele, Vansbro, Torsby och Jokkmokk.

För en mer utförlig beskrivning och analys av utvecklingen i Sveriges FA-regioner, se Tillväxtverkets rapport Tillstånd och trender för regional tillväxt 2018 som redovisades till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i september 2018.

För en mer utförlig beskrivning och analys av utvecklingen av kommersiell och offentlig service i gles- och landsbygder i olika delar av Sverige, se Tillväxtverkets rapport Tillgänglighet till kommersiell och offentlig service 2018 som redovisades till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i mars 2018.

Tabell 2.6 Indikatorer för att följa utvecklingen i Sveriges regioner

Regionalekonomiska förändringar		Kortsiktiga indikatorer
Regional ekonomi		– Modellbaserad lönesumma ¹
Arbetsmarknad		– Antal arbetssökande uppdelat på kvinnor och män
Prioriteringar ²	Långsiktiga huvudindikatorer	Långsiktiga delindikatorer
Innovation och företagande	Arbetsproduktivit (daglönesumma per sysselsatt i privat företagssektor, uppdelat på kvinnor och män)	– Jobbytare per sysselsatt inom privat företagssektor och inom FA-region (uppdelat på kvinnor och män) – Andel operativa företagsledare per befolkning 20–64 år (uppdelat på kvinnor och män) – Näringslivets växthusgasintensitet mätt som CO2e-utsläpp ³ per inkomst ⁴
Attraktiva miljöer och tillgänglighet	Inflyttningsnetto per 1 000 invånare (inrikes flyttströmmar och boendepreferenser, uppdelat på kvinnor och män)	– Andel befolkning med tillgång till bredband med 100 Mbit/s ⁵ – Genomsnittligt pendlingsavstånd uttryckt som avstånd mellan bostadsställe och arbetsställe i km-fågelväg (uppdelat på kvinnor och män) – Tillgänglighet till dagligvaruhandel och skolor ⁶ – Tillgänglighet till drivmedelsstationer ⁷
Kompetensförsörjning	Förvärvsintensitet 20–64 år (andel sysselsatta av befolkningen, uppdelat på kvinnor och män)	– Demografisk generationsväxling som kvot mellan antalet 20–29-åringar och 55–64-åringar (uppdelat på kvinnor och män) – Genomsnittligt antal utbildningsår i befolkningen 20–64 år (uppdelat på kvinnor och män) – Matchning som kvot av vakanser och arbetslösa ⁸
Internationellt samarbete ⁹	-	-

¹ Indikatorn är inte könsuppdelad eftersom det inte finns statistik uppdelad på kvinnor och män.

² Enligt den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020.

³ Med CO2e-utsläpp avses CO2-ekvivalenter. Det är ett mått på utsläpp av växthusgaser som tar hänsyn till att olika sådana gaser har olika förmåga att bidra till växthuseffekten och global uppvärmning. När man uttrycker utsläppen av en viss växthusgas i koldioxidekvivalenter anger man hur mycket koldioxid som skulle behöva släppas ut för att ge samma verkan på klimatet.

⁴ och ⁵ Indikatorerna är inte könsuppdelade eftersom det inte finns statistik uppdelad på kvinnor och män.

⁶ och ⁷ Indikatorerna är inte könsuppdelade eftersom det inte är relevant. Orsaken är att det inte finns några stora skillnader i kvinnors och mäns bosättningsmönster samt att kvinnor och män bedöms ha samma behov av den service som tillgängligheten mäts till. Om statistiken skulle delas upp på kvinnor och män skulle den snarare visa skillnad i bosättning än tillgänglighet till service.

⁸ Indikatorn är inte könsuppdelad eftersom det inte finns statistik uppdelad på kvinnor och män.

⁹ Tillförlitliga regionala indikatorer saknas för internationellt samarbete.

Källa: Tillväxtverket.

Vissa centrala indikatorer för insatser som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Som näringsutskottet iakttog i betänkandet Utgiftsområde 19 Regional tillväxt (bet. 2017/18:NU2) redovisas nedan bl.a. kopplingen mellan val av vissa centrala indikatorer och målet för politikområdet. Vissa centrala indikatorer för insatser som finansieras inom utgiftsområdet framgår av tabell 2.7. Dessutom redovisas även andra indikatorer under avsnittet 2.6.1. Indikatorerna som redovisas i tabellen avser förväntade eller beräknade resultat samt faktiska resultat av insatserna. Indikatorerna används för att följa upp resultatet av insatserna och uppföljning gentemot målet för politikområdet.

För de regionala företagsstöden och stöd till kommersiell service, finns det ett antal indi-

katorer som används för att mäta utvecklingen i företagen. De regionala företagsstöden och stöd till kommersiell service bidrar till målet för politikområdet, se tabell 2.7.

Indikatorer för de selektiva regionala företagsstöden, stöd till kommersiell service och transportbidrag, har utvecklats och delvis nya indikatorer togs fram och redovisades i budgetpropositionen för 2018. Indikatorerna mäter utvecklingen i företag som fått stöd i förhållande till jämförbara kontrollgrupper. De viktigaste faktorerna för att skapa jämförbara kontrollgrupper har varit bransch, företagsstorlek, kommuntyp, riksområde (en form av regional indelning), bolagets ålder, placering i värdekedjan samt företagets värdeskapande, beräknad som förädlingsvärde per anställd.

Indikatorer för de selektiva regionala företagsstöden och transportbidrag är sysselsättning,

förädlingsvärde, överlevnadsgrad och konkurrenskraft. Syftet med de selektiva regionala företagsstöden är att främja hållbar tillväxt och ökad konkurrenskraft i stödföretagen och därmed en hållbar regional tillväxt. För de selektiva regionala företagsstöden mäts även de totala investeringar som beräknas delfinansieras av stöden. Indikator för stöd till kommersiell service är överlevnadsgrad. För en definition av indikatorerna se tabell 2.7.

I tabell 2.7 framgår att det finns indikatorer för regionalfondsprogrammen perioden 2014–2020 avseende bl.a. sysselsättningsökning i företag som får stöd. Att bidra till att skapa sysselsättning för såväl kvinnor som män bidrar till målet för politikområdet, samtidigt som det bidrar till Europa 2020-strategin där det finns ett utpekat sysselsättningsmål, dvs. tillväxt för alla. Indikatorn sysselsättningsökning i företag som får stöd har valts eftersom den fångar upp sysselsättningsmålet i regionalfondsprogrammen. Indikatorer följs upp, där det är relevant, i samtliga regionalfondsprogram inom målet investering för tillväxt och sysselsättning och kan därmed aggregeras på nationell nivå. Företag är en viktig målgrupp för programmets insatser och att främja deras konkurrenskraft är även viktigt för att uppnå målet för politikområdet. Insatserna följs upp med indikatorn antal företag som får stöd ledda av kvinnor respektive män.

För regionala riskkapitalprojekt inom ramen för de åtta regionala strukturfondsprogrammen och det nationella regionalfondsprogrammet finns tre indikatorer. De valda indikatorerna visar i huvudsak omfattningen av verksamheten och hur mycket privat kapital som investerats.

I den årliga uppföljningen och resultatanalysen är möjligheterna begränsade att mäta och avgränsa effekterna av den verksamhet som finansieras inom utgiftsområdet mot målet för politikområdet sett i relation till påverkan från andra offentliga insatser och omvärldsfaktorer.

Tabell 2.7 Vissa centrala indikatorer för insatser som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Indikatorområde	Indikatorer
Selektiva regionala företagsstöd finansierat av anslagen 1:1 Regionala tillväxtåtgärder och 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	– Sysselsättning ¹ – Förädlingsvärde ² – Överlevnadsgrad ³ – Konkurrenskraft ⁴ – Investeringar som beräknas delfinansieras av stöden
Stöd till kommersiell service finansierat av anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder	– Överlevnadsgrad ³
Transportbidrag finansierat av anslaget 1:2 Transportbidrag	– Sysselsättning ¹ – Förädlingsvärde ² – Överlevnadsgrad ³ – Konkurrenskraft ⁴
Regionalfondsprogrammen perioden 2014–2020 finansierat av anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	– Sysselsättning ¹ – Antal företag som får stöd ledda av kvinnor respektive män
Riskkapitalfondsprojekt inom ramen för de åtta regionala strukturfondsprogrammen och det nationella regionalfondsprogrammet perioden 2014–2020 finansierat av anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	– Antal portföljföretag – Investerade medel – Privat kapital

¹ Mäts här som förändring i antalet anställda uttryckt som heltidstjänster.

² Mäts som tillväxt i förädlingsvärde i procent, dvs. det värde ett företag tillför genom sin verksamhet när inköp av varor och tjänster är borträknade.

³ Mäts som andelen företag som överlever under en särskild tidsperiod.

⁴ Mäts som arbetsproduktiviteten.

2.6.1 Resultat

I detta avsnitt redovisas resultat från relevanta uppföljningar och utvärderingar, till stor del från Tillväxtanalys och Tillväxtverket. Alla insatser genomförande och resultat redovisas inte årligen i budgetpropositionen. Dessutom redovisas vissa uppdrag respektive erbjudanden som regeringen har lämnat till statliga myndigheter och aktörer med regionalt utvecklingsansvar. Syftet är att riksdagen dels ska få information om regeringens arbete, dels kunna sätta redovisade resultat i ett sammanhang.

Resultatredovisningen inleds med avsnitt om strategier för hållbar regional tillväxt, sektorsamordning och flernivåsamverkan samt hållbarhetsdimensioner. Syftet är att sätta in resultatredovisningen av anslagen inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt i ett större sammanhang. Därefter följer resultatredo-

visningen av insatser som finansieras av anslag inom utgiftsområdet.

Strategier för hållbar regional tillväxt

Den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 är vägledande för inriktning och genomförande av det regionala tillväxtarbetet samt för statliga myndigheters medverkan och finansiering i arbetet. Strategin är även styrande för användningen av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*.

Partnerskapsöverenskommelsen är en övergripande strategi för genomförandet av de fyra Europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) programperioden 2014–2020: Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden. Partnerskapsöverenskommelsen beskriver bland annat hur de fyra fonderna förhåller sig till och kompletterar varandra. Användningen av t.ex. medel från anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* styrs dock utifrån respektive regionalfondsprogram.

Regionala utvecklingsstrategier ska utarbetas och fastställas av aktörer med regionalt utvecklingsansvar som även samordnar insatser för att genomföra strategierna. Dessa ska bl.a. innehålla mål och långsiktiga prioriteringar. Insatserna finansieras av anslagen 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* och 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* samt även av olika statliga myndigheter och andra aktörer.

Den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020

Tillväxtverket redovisade en uppföljning av den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i november 2017 (N2017/06891/RTS). En övergripande slutsats är att strategin fortsatt är ett viktigt ramverk och utgångspunkt för det regionala tillväxtarbetet. Tillväxtverkets bedömer även att de samhällsutmaningar som identifieras i strategin är fortsatt relevanta men att digitalisering och social sammanhållning blivit

allt viktigare. Olika typer av dialogforum är viktiga för genomförande av strategin. Bland annat lyfter Tillväxtverket fram betydelsen av Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020, analysgruppen för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft samt Reglab som är ett forum för lärande om regional utveckling. Dessa är enligt Tillväxtverket exempel på väl fungerande arenor som bidrar till ökad kunskap och samverkan inom politikområdet. Tillväxtverket föreslår att dialog och samverkan fortsätter att utvecklas, bl.a. avseende statlig samordning av olika politikområden.

Tillväxtverket konstaterar även att det skett en utveckling mot ett ökat fokus på resultat inom politikområdet. Vissa uppgifter hos aktörer med regionalt utvecklingsansvar har enligt Tillväxtverket förtydligats, som en följd av förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete som beslutades i juni 2017. Förordningen förtydligar även, enligt Tillväxtverket, vissa statliga myndigheters uppgifter i det regionala tillväxtarbetet.

Partnerskapsöverenskommelsen 2014–2020

Tillväxtverket, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) och Statens jordbruksverk har under programperioden 2014–2020 i uppdrag att arbeta med fondöverskridande samverkan inom ramen för partnerskapsöverenskommelsen. I april 2018 redovisades till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) en uppföljning av arbetet under 2017 (N2018/02472/RTS). Myndigheterna har bl.a. fortsatt att utveckla den gemensamma webbportalen Eufonder.se, som är en kommunikationskanal för information om ESI-fonderna. Myndigheterna genomförde också en gemensam satsning på kampanjen Mitt Europa. Den syftar till att göra EU:s investeringar i regionerna mer kända hos allmänheten. Insatsen satte fokus på projekten, mervärdet av insatserna och samverkan mellan olika aktörer och finansieringskällor.

Insatser inom ESI-fonderna har bidragit till genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen. I Tillväxtverkets delrapport till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i april 2018 framgår att det svenska genomförandet av strategin fungerar väl (N2018/02770/FF).

Regionala utvecklingsstrategier

Enligt en sammanställning från Reglab i mars 2018 (N2018/02603/RTS) är aktörer med regionalt utvecklingsansvar i 16 län på gång att arbeta fram nya eller revidera sina gamla regionala utvecklingsstrategier. Aktörer med regionalt utvecklingsansvar har i februari 2018 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) redovisat hur de arbetar med Agenda 2030 (N2018/01021/RTS). I redovisningarna framgår att de flesta av aktörerna integrerar Agenda 2030 i olika processer, bl.a. i de regionala utvecklingsstrategierna.

Sektorssamordning och flernivåsamverkan

För att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken har statlig sektorssamordning och flernivåsamverkan genomförts. Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 och återkommande mål- och resultatdialoger är centralt i detta arbete. Regionala hänsyn och tvärssektoriell styrning av resurser inom i princip samtliga utgifts- och politikområden är betydelsefullt för den regionala tillväxtpolitiken.

Statliga myndigheter ska, enligt förordningen om regionalt tillväxtarbete, inom sina verksamhetsområden verka för att målet för den regionala tillväxtpolitiken uppnås. När det är lämpligt ska myndigheterna i sin verksamhet i så stor utsträckning som möjligt ta hänsyn till regionala förutsättningar. I myndigheternas verksamhetsplanering ska insatser som bidrar till att uppnå målen i de regionala utvecklingsstrategierna och till det regionala tillväxtarbetet i övrigt beaktas. Myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet avser bl.a. finansiella medel. En del sker som medfinansiering av insatser som finansieras av anslagen 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* och 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020*. Andra insatser av statliga myndigheter sker inom ramen för myndigheternas verksamhetsområden.

Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020

Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 utgör en mötesplats

för löpande dialog och samverkan mellan regeringen och aktörer med regionalt utvecklingsansvar. Dialogen förs med ledamöter på politisk nivå och på tjänstemannanivå. I dialogen ingår även statliga myndigheter och andra berörda aktörer och organisationer. Syftet är att med utgångspunkt i den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 lyfta långsiktiga och strategiska frågor av betydelse för att uppnå målet för den regionala tillväxtpolitiken. Dialogen under 2017 och våren 2018 behandlade bl.a. sammanhållningspolitiken efter 2020, bostads-, digitaliserings-, export-, transport-, kultur-, miljö-, klimat-, energi-, integrations-, arbetsmarknads- och utbildningspolitik samt landsbygds- och innovationsfrågor, besöksnäring och turism. Även strategiska samverkansprogram, Agenda 2030 och myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet behandlades.

I Tillväxtverkets uppföljning av den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 framgår bl.a. att Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 är en viktig arena för sektorsamordning och flernivåsamverkan (N2017/06891/RTS).

Myndigheternas medverkan i genomförandet av den regionala tillväxtpolitiken

Tolv statliga myndigheter och en stiftelse (Svenska Filminstitutet) med statlig finansiering har tagit fram långsiktiga strategier för sin medverkan i det regionala tillväxtarbetet, inklusive EU:s sammanhållningspolitik fram till 2020. De statliga myndigheterna är Boverket, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Riksarkivet, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk, Statens kulturråd, Trafikverket och Vinnova. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för de statliga myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet. I Tillväxtverkets uppföljning av den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 framgår att det finns behov av att fortsätta utveckla myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet (N2017/06891/RTS).

Statliga myndigheter har till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) under våren 2018 redovisat genomförda och planerade insatser för sin medverkan i det regionala tillväxtarbetet (N2018/02615/RTS). Redovisningarna visar bl.a. att myndigheternas tillämpning av de regionala utvecklingsstrategierna och dialogen med aktörer med regionalt utvecklingsansvar varierar stort. Till exempel är förankring i respektive regional utvecklingsstrategi en viktig del i Vinnovas s.k. Vinnväxtprogram. Skogsstyrelsens projektverksamhet tar sin utgångspunkt i bl.a. de regionala utvecklingsstrategierna. Statens kulturråd beaktar de regionala utvecklingsstrategierna indirekt genom kulturplaner som i de flesta fall tas fram av landstingen. Planerna är ett underlag för statens bidragsgivning inom kultursamverkansmodellen. Även Trafikverket tillämpar de regionala utvecklingsstrategierna indirekt, genom länstransportplanerna som tas fram av samtliga aktörer med regionalt utvecklingsansvar. Arbetsförmedlingen, Boverket och Myndigheten för yrkeshögskolan har kontinuerliga dialoger med aktörer med regionalt utvecklingsansvar.

Hållbarhetsdimensioner

De tre horisontella aspekterna miljö, jämställdhet och integration ingår i arbetet med den regionala tillväxtpolitiken.

I augusti 2018 fick Tillväxtverket i uppdrag att lämna förslag på hur hållbarhetsarbetet inom den regionala tillväxtpolitiken kan stärkas på nationell nivå. Uppdraget aviserades i regeringens handlingsplan Agenda 2030 2018–2020 från i juni 2018 (Fi2018/02412/SFÖ). I uppdraget till Tillväxtverket ingår att följa upp och analysera hur arbetet med ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet inom den regionala tillväxtpolitiken utvecklats under de senaste åren samt att bedöma vad pågående och genomförda insatser enskilt och sammantaget lett till för resultat. Uppdraget ska delredovisas senast den 15 september 2019 och slutredovisas senast den 15 februari 2020 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

I december 2016 fick aktörer med regionalt utvecklingsansvar i uppdrag att ta fram en regional handlingsplan för att integrera och stärka klimat- och miljöperspektiven i det regionala tillväxtarbetet för perioden 2017–2020

(N2016/08077/RTS och N2016/08072/RTS). Tillväxtverket och Naturvårdsverket fick i december 2016 i uppdrag att, efter samråd med Statens energimyndighet, stödja aktörer med regionalt utvecklingsansvar i arbetet (N2016/08073/RTS). Tillväxtverket delredovisade uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i februari 2018. Enligt Tillväxtverket, Naturvårdsverket och Statens energimyndighet har handlingsplanerna varit mer eller mindre fullständiga i relation till regeringens uppdrag. Enligt myndigheterna har berörda aktörer i ett antal län tagit fram mer ambitiösa och genomarbetade regionala handlingsplaner. Enligt en av slutsatserna i myndigheternas delredovisning är det viktigt att klimat- och miljöfrågorna är prioriterade i länen för att arbetet ska vara framgångsrikt. Tillväxtverket, Naturvårdsverket och Statens energimyndighet kommer fortsatt stödja aktörer med regionalt utvecklingsansvar i syfte att utveckla de regionala handlingsplanerna.

Tillväxtverket fick i december 2017 i uppdrag att stödja de regionalt utvecklingsansvariga aktörernas arbete med miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och energifrågor (N2017/07676/FF). Myndigheten ska bl.a. stödja hållbar affärsutveckling hos små och medelstora företag med koppling till bl.a. cirkulär ekonomi. Uppdraget ska genomföras i samarbete med länsstyrelserna, Statens energimyndighet, Naturvårdsverket och Statens jordbruksverk. En slutrapport ska redovisas senast den 15 april 2019 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

I december 2017 fick Tillväxtverket i uppdrag att följa upp och stödja det fortsatta arbetet för integration och mångfald i regionalt tillväxtarbete (N2017/07676/FF). Myndigheten ska främja ökad samverkan och erfarenhetsutbyte mellan regionala aktörer samt mellan regionala aktörer och statliga myndigheter. Uppdraget ska redovisas i Tillväxtverkets årsredovisning för 2018.

Region Västerbotten har tillsammans med organisationen BioFuel Region tagit initiativet att bilda ett bioekonomiskt nätverk under projektnamnet Sveriges regioners kommunikationsplattform för bioekonomisk utveckling. Satsningen har finansierats av Tillväxtverket.

Regeringens arbete med jämställd regional tillväxt och stärkt integrationsperspektiv i det

regionala kompetensförsörjningsarbetet redovisas under avsnittet Tillväxtverkets och regeringens projektverksamhet som är finansierat av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*.

Under avsnittet utveckling av de regionala företagsstöden avseende hållbarhet redovisas regeringens arbete med att utveckla de regionala företagsstöden avseende hållbarhet.

Regeringens arbete med hållbarhet inom EU:s regionalfondsprogram redovisas under avsnittet EU:s regionalfondsprogram perioden 2014–2020 finansierat av bl.a. anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020*.

Tillväxtverket har under 2017 fått olika uppdrag som ska bidra till hållbarhet, bl.a. fick Tillväxtverket i juni 2017 i uppdrag att ta fram strategier för kulturmiljöfrågor (Ku2017/01563/KL).

Regionalt beslutad projektverksamhet finansierat av anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Projektmedlen, som finansieras av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*, används till att finansiera insatser inom prioriteringarna för den regionala tillväxtpolitiken. Projektmedlen bidrar därmed till målet för politikområdet. Medlen ska bidra till att olika typer av insatser i länen blir mer samordnade och regionalt anpassade och därför medfinansieras insatserna av olika aktörer. I syfte att åskådliggöra hur insatser samordnas

och regionalt anpassas redovisas nedan bl.a. vilka större aktörer som medfinansierar insatserna.

Medel för regional projektverksamhet har under 2017 beviljats av länsstyrelser, samverkansorgan, Gotlands kommun och berörda landsting. Dessa aktörer väljer själva vilka prioriteringar inom den regionala tillväxtpolitiken som de vill finansiera.

Den regionala projektverksamheten är finansierad av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*. Insatserna är ofta även medfinansierade av anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020*. Det innebär att resultatredovisningen av regionalfondsprogrammen även är en redovisning av resultat av insatser som medfinansierats av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*. Den regionala projektverksamheten är dessutom medfinansierad av olika aktörer, bl.a. statliga myndigheter, samverkansorgan, landsting, kommuner och privata aktörer.

År 2017 uppgick totalt beslutade regionala projektmedel till 805 miljoner kronor. I tabell 2.8 redovisas hur verksamheten har fördelats på respektive län och prioriteringar. Av tabellen framgår bl.a. att mest medel prioriterats för insatser för innovation och företagande i samtliga län.

Avsnittet bygger på rapporten Uppföljning av regionala företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service, budgetåret 2017 (Tillväxtverket juni 2017).

Tabell 2.8 Regionalt beslutad projektverksamhet 2017 från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder fördelat på respektive län och prioriteringar

Miljoner kronor

Prioritering	Innovation och företagande			Attraktiva miljöer och tillgänglighet					Kompetensförsörjning	Internationellt samarbete	Övrigt ¹	Totalt
	Innovation	Företagande och entreprenörskap	Miljödriven näringsutveckling och energifrågor	Tillgänglighet genom transportsystemet	Fysisk planering och boende	Tillgänglighet genom informationsteknik	Kommersiell och offentlig service	Kultur och fritid				
Län												
Stockholm	2,9	1,2	-	1,6	1,1	0,4	0,3	0,9	-	0,5	2,7	11
Uppsala	3,2	1,7	0,8	-	0,1	0,0	-	-0,9	1,7	1,1	0,2	8
Södermanland	2,3	9,6	0,6	0,8	2,5	2,1	-	2,1	0,8	-	1,9	23
Östergötland	13,4	3,5	3,1	-	-	-	-	1,8	1,3	0,6	0,9	25
Jönköping	5,2	3,5	2,9	-	-	-	0,6	-	-	-	2,1	14
Kronoberg	6,2	9,9	0,3	10,1	2,5	-	-	0,2	1,9	-	0,6	32
Kalmar	5,2	5,7	0,4	0,5	0,5	1,6	0,6	4,6	5,7	4,1	3,5	32
Gotland	2,2	19,2	0,3	-	0,4	16,4	1,1	1,6	7,1	1,1	3,9	53
Blekinge	9,1	8,4	4,0	1,0	-	6,3	-	4,7	3,3	-	1,7	39
Skåne	4,8	12,0	2,6	-	-	-	-	-	0,4	-	-	20
Halland	0,2	13,4	-	-	-	-	-	0,0	0,1	-	0,1	14
Västra Götaland	8,3	20,4	7,1	-	0,9	-	-	-	-	-	2,0	39
Värmland	22,3	10,7	15,1	-	0,2	-0,4	0,8	4,6	2,7	2,0	1,7	60
Örebro	7,8	7,8	1,7	4,9	-	0,6	0,5	0,3	3,1	-	0,8	27
Västmanland	9,7	8,9	0,8	0,5	-	-	-	0,5	-	-	0,9	21
Dalarna	23,2	25,0	5,9	-	1,0	1,5	2,0	-	5,0	0,6	4,5	69
Gävleborg	16,3	19,7	10,7	0,2	1,0	0,6	0,3	6,5	0,4	0,1	5,7	61
Jämtland	5,2	1,6	7,7	-	-	0,8	1,3	2,7	1,9	2,8	2,7	27
Västernorrland	3,4	55,3	0,8	2,9	-	8,5	0,7	2,0	8,4	0,1	4,3	86
Västerbotten	12,2	13,8	3,2	2,9	0,2	-	1,8	-	9,3	3,4	4,2	51
Norrbottnen	18,2	36,0	5,4	17,0	0,2	3,3	0,3	0,6	5,2	0,9	6,9	94
Summa	181	287	73	42	10	42	10	32	58	17	51	805

- = ej aktuellt.

¹ Nästan hälften av beslutade medel under Övrigt avser uppföljnings- och utvärderingsinsatser. Övriga insatser under denna rubrik rör bl.a. projekt av tvärsektorie eller horisontell karaktär som t.ex. jämställdhet, integration och miljö.

Källa: Tillväxtverket.

I tabell 2.9 redovisas beslutade regionala projektmedel fördelat på prioriteringarna under 2014–2017. Av tabellen framgår att mest medel prioriterats till insatser för innovation och företagande under hela perioden. Beslutade regionala projektmedel 2017 var något lägre än under 2014–2016. En anledning till detta är att medfinansieringen av insatser som finansieras av anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklings-*

fonden perioden 2014–2020 varit lägre eftersom programperioden inte längre är i ett uppstartsskede. Uppstartsskedet har inneburit beslut om många långsiktiga insatser.

Tabell 2.9 Regionalt beslutad projektverksamhet 2017 från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder fördelat på prioriteringar

Miljoner kronor				
Prioritering/år	2014	2015	2016	2017
Innovation och företagande	549	600	594	542
Attraktiva miljöer och tillgänglighet	59	163	92	137
Kompetensförsörjning	75	47	57	58
Internationellt samarbete	46	52	31	17
Övrigt ¹	135	60	87	51
Summa	865	921	860	805

Anm.: Redovisningen av de nationella prioriteringarna ändrades fr.o.m. den 1 januari 2015. Prioriteringar 2014 har klassats om till gällande prioriteringar för att möjliggöra tidsserien i tabellen.

¹ Nästan hälften av beslutade medel under Övrigt avser uppföljnings- och utvärderingsinsatser. Övriga insatser under denna rubrik rör bl.a. projekt av tvärsektorie eller horisontell karaktär som t.ex. jämställdhet, integration och miljö.

Källa: Tillväxtverket.

I tabell 2.10 beskrivs projektverksamheten sorterad efter nationella ämnesområden och ämneskategorier vilket på en mer detaljerad nivå visar vilka typer av insatser som bedrivs inom projektverksamheten på regional nivå. I tabellen framgår att prioriterade områden är innovation och entreprenörskap men det har även beslutats om insatser inom bl.a. områdena transport/regionförstoring och kompetensförsörjning.

En stor del av projektverksamheten inom ämnesområdet innovation syftar till att utveckla lokala och regionala institutioner och stimulera samarbeten för att bidra till ökad innovationsförmåga och i förlängningen nya eller utvecklade varor och tjänster.

Inom ämnesområdet entreprenörskap syftar en stor del av insatserna till att öka det regionala utbudet av riskkapital till små och medelstora företag. Insatserna inom entreprenörskap som finansieras av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* medfinansierar ofta de insatser som görs inom anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* för att öka utbudet av riskkapital.

Tabell 2.10 Regionalt beslutad projektverksamhet 2017 från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder, sorterat efter nationella ämnesområden och ämneskategorier

Miljoner kronor	
Nationella ämnesområden/ämneskategorier	
Innovation, varav:	266
Stöd till FoU i små och medelstora företag	19
FoU-verksamhet i forskningscentrum	25
Utveckling av förutsättningar för innovation ¹	87
Främjande av samarbete, kunskapsutveckling och kunskapsutbyte	81
Främjande av miljövänliga tjänster, produkter och produktionsprocesser i små och medelstora företag	33
Övriga aktiviteter som bidrar till att främja innovation	20
Entreprenörskap, varav:	177
Information och rådgivning till små och medelstora företag	36
Insatser för att underlätta start av företag	10
Insatser för ökat internationellt affärsutbyte och stärkta positioner på utländska marknader	19
Kompetensutvecklingsinsatser för små och medelstora företag	33
Kapitalförsörjningsinsatser för små och medelstora företag	23
Insatser för utveckling av existerande företag	31
Övriga åtgärder för att stimulera entreprenörskap ²	24
Informationssamhället ³	39
Transport/regionförstoring ⁴	56
Energi	17
Turism ⁵	79
Kultur och fritid	39
Fysisk planering och boende samt förnyelse av städer	10
Service i gles- och landsbygder	7
Kompetensförsörjning ⁶	43
Uppföljning och utvärdering	14
Övriga insatser ⁷	59
Summa	805

¹ Bland annat utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser.

² Bland annat attitydpåverkande insatser.

³ Bland annat infrastruktur för bredbandsnät och telefoni samt utveckling av produkter.

⁴ Bland annat samverkanslösningar mellan olika trafikslag.

⁵ Bland annat stöd till marknadsföring och utveckling av turisttjänster.

⁶ Bland annat system och strategier för livslångt lärande i företag.

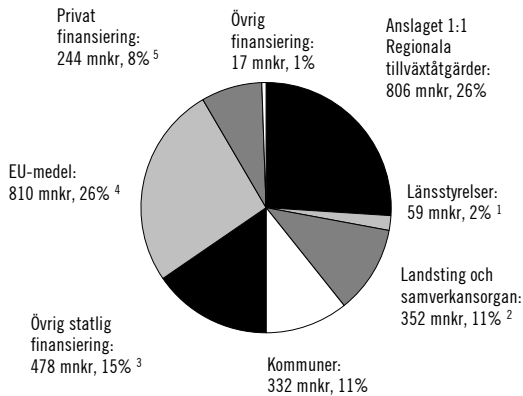
⁷ Insatser som inte passar in i ovanstående delområden.

Källa: Tillväxtverket.

År 2017 uppgick den totala finansieringen av projektverksamhet inklusive medfinansiering till ca 3,1 miljarder kronor. I diagram 2.1 framgår den totala finansieringen uppdelad på finansiar. Största delen av medfinansieringen, 26 procent, kom från EU-medel. Andra stora medfinansiarer är statliga myndigheter och kommuner, landsting och samverkansorgan. De största finansiarerna inom övrig statlig finansiering var

Tillväxtverket, universitet och högskolor, Vinnova och Stiftelsen för miljöstrategisk forskning.

Diagram 2.1 Total finansiering av projektverksamhet under 2017 uppdelad på finansiär, avrundade belopp i mnkr och procent

¹ Med länsstyrelser avses de medel som finansieras av länsstyrelserna, exkl. medel från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

² Med landsting och samverkansorgan avses de medel som finansieras från dessa aktörer, exkl. medel från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

³ Med övrig statlig finansiering avses de medel som finansieras av statliga myndigheter, exkl. länsstyrelser, samt andra statligt finansierade organ som stiftelser och statliga bolag.

⁴ Med EU-medel avses främst medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020, program inom ramen för det europeiska territoriella samarbetet perioden 2014–2020, Europeiska socialfonden perioden 2014–2020 och landsbygdsprogrammet perioden 2014–2020.

⁵ Med övrig finansiering avses bl.a. stiftelser och olika typer av utländska finansiärer inom t.ex. de territoriella samarbetsprogrammen.

Källa: Tillväxtverket.

Nytt uppföljningssystem

Tillväxtverket fick i december 2017 i uppdrag att ta fram ett nytt nationellt uppföljningssystem för den projektverksamhet som finansieras av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*. Uppföljningssystemet ska bl.a. ta hänsyn till de varierande förutsättningar som råder i olika län samtidigt som uppföljningssystemet ska stärka möjligheterna till nationell uppföljning samt möjliggöra uppföljningar utifrån ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv. Uppdraget ska slutrapporteras senast den 1 februari 2019 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Tillväxtverkets och regeringens projektverksamhet finansierat av anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

För att komplettera, stärka och utveckla vissa ämnesområden och därmed det regionala tillväxtarbetet har regeringen tagit särskilda initiativ som finansieras av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*.

Avsnittet bygger på rapporten Uppföljning av regionala företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service, budgetåret 2017 (Tillväxtverket juni 2017).

Stöd till kommuner och områden med socioekonomiska utmaningar

Regeringen har beslutat om stöd till kommuner och områden med socioekonomiska utmaningar. Tillväxtverket fick i mars 2018 i uppdrag att dels följa upp statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden, dels följa upp statsbidrag till socioekonomiskt eftersatta kommuner (N2018/01913/RTS och N2018/01914/RTS). Medlen kan beviljas enligt förordningen (2018:151) om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden och förordningen (2018:152) om statsbidrag till socioekonomiskt eftersatta kommuner.

Syftet med satsningen är att stärka kommunernas eget arbete för att förbättra förutsättningarna i de områden som har störst behov. Det är också en åtgärd som bidrar till minskad segregation, se vidare utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering.

Jämställd regional tillväxt

Tillväxtverket fick i december 2015 i uppdrag att utveckla och stödja arbetet för jämställd regional tillväxt och ska avsätta 36 miljoner kronor årligen 2016–2018 för detta ändamål. Uppdraget innefattar att utveckla arbetet för jämställd regional tillväxt bl.a. genom samordning, stöd och lärande riktat till aktörer med regionalt utvecklingsansvar. Merparten av medlen fördelas till aktörer med regionalt utvecklingsansvar och syftet är att bidra till regeringens mål om jämställd regional tillväxt. Uppdraget delredovisades till Regeringskansliet (Närings-

departementet) i april 2018 (N2018/02335/RTS). Under 2017 låg Tillväxtverkets och aktörer med regionalt utvecklingsansvars fokus på genomförandet av de regionala handlingsplanerna för jämställd regional tillväxt. Resultat som hittills uppnåtts enligt en extern utvärdering är bl.a. jämställdhetsintegrerade regionala utvecklingsstrategier, genomförda utbildningar för politiker och tjänstemän samt framtagande av könsuppdelad statistik som grund för framtida beslut. Två tredjedelar av aktörerna är i genomförandet i linje med planen eller över förväntan, medan en tredjedel upplever att arbetet gått sämre än förväntat.

Regionalt kompetensförsörjningsarbete

Tillväxtverket har haft i uppdrag att under perioden 2013–2017 fördela ca 60 miljoner kronor till aktörer med regionalt utvecklingsansvar för insatser som förstärker och vidareutvecklar regionalt kompetensförsörjningsarbete. Uppdraget slutredovisades till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i mars 2018 (N2018/02036/RTS). Tillväxtverket har finansierat 45 projekt och genom dessa har nya samverkansformer, lärande och erfarenhetsutbyte utvecklats. Samverkan har utvecklats såväl mellan kommunal och regional nivå som mellan aktörer med regionalt utvecklingsansvar i olika län. Dessutom har samverkan utvecklats mellan aktörer med regionalt utvecklingsansvar och Arbetsförmedlingen, Myndigheten för yrkeshögskolan, Statens skolverk m.fl. Som ett resultat av detta har bl.a. regionala matchningsindikatorer utvecklats. De används för att göra fördjupade analyser om regionala kompetensförsörjningsbehov.

Kompetensförsörjningsdagarna som arrangeras gemensamt av Regeringskansliet, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), aktörer med regionalt utvecklingsansvar samt berörda statliga myndigheter har genomförts två gånger under 2017 med information och dialog om aktuella frågor inom kompetensförsörjningsområdet.

Tillväxtverket fick i mars 2018 i uppdrag att genomföra en satsning för stärkt integrationsperspektiv i det regionala kompetensförsörjningsarbetet 2018–2020 (N2018/01438/RTS). Syftet med uppdraget är att utveckla integrationsperspektivet i det

regionala tillväxtarbetet med fokus på nyanlända kvinnor genom bl.a. projektfinansiering, metodutveckling och lärande till aktörer med regionalt utvecklingsansvar. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 28 maj 2021.

Varsel och omställning i näringslivet

Tillväxtverket har i uppdrag att bistå vid varsel och omställning i näringslivet (N2017/01030/RTS). Syftet med uppdraget är bl.a. att statliga myndigheters stöd bättre ska kunna samordnas så att de tillsammans bidrar till individers omställning och regioners långsiktiga konkurrenskraft. I uppdraget ingår även bl.a. att bidra med kunskap och erfarenheter från tidigare strukturomvandlingar.

Uppdraget delredovisades till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i mars 2018 (N2018/02252/RTS). Tillväxtverket arbetar inom ramen för uppdraget operativt med ett antal orter och stödjer dem med bl.a. kunskap, nätverk och finansiering. Tillväxtverket har under 2017 beviljat 2,3 miljoner kronor till utvecklingsinsatser i de berörda orterna. Tillväxtverket utvecklar vidare ett metodstöd som kan användas av kommuner och aktörer med regionalt utvecklingsansvar i arbetet med att hantera större varsel och omställningar i näringslivet. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i mars 2019.

Utveckling i Glasriket

Regeringen uppdrog i december 2014 åt länsstyrelserna i Kalmar respektive Kronobergs län, samt erbjöd samverkansorganet i Kalmar län respektive landstinget i Kronobergs län, att för regeringens räkning t.o.m. 2017 fortsätta de insatser som sedan 2012 påbörjats för industriell utveckling och stärkt besöksnäring i Glasriket (N2014/05023/RT). Det första uppdraget att utveckla glasindustrin och besöksnäringen i Glasriket fick Länsstyrelsen i Kronobergs län m.fl. i mars 2012 (N2012/01667/RT).

Länsstyrelsen i Kronobergs län slutredovisade uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i mars 2018 (N2018/02262/RTS). De viktigaste slutsatserna

är att uppdraget har givit legitimitet åt berörda länsstyrelser och aktörer med regionalt utvecklingsansvar att starta och samordna olika processer i och kring Glasriket. Det har bidragit till att stärka samverkan mellan kommunerna, men också lett till en tydligare rollfördelning mellan lokala, regionala och nationella aktörer. Vidare har samverkan med statliga myndigheter varit en framgångsfaktor där särskilt Tillväxtverket och Sveriges geologiska undersökning har gjort insatser. Enligt slutredovisningen av uppdraget har goda resultat uppnåtts bl.a. genom de samlade insatser som gjorts för sanering av förorenad mark vid glasbruken, företagsutveckling genom regionala företagsstöd samt genom arbetet för att tillgängliggöra Glasrikets arkiv och samlingar som en tillgång inom bl.a. besöksnäring och kulturmiljö.

Stärkt lokal attraktionskraft

Tillväxtverket delredovisade uppdraget att under perioden 2015–2018 stödja och vidareutveckla arbetet som kommuner och andra aktörer bedriver för stärkt lokal attraktionskraft till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i mars 2018 (N2017/02296/RTS). Inom uppdraget genomför kommuner och andra aktörer insatser för att pröva och utveckla metoder som syftar till att behålla, attrahera och utveckla kompetenser, företag och kapital. Några exempel på insatser är en ny modell för snabbare kommunal ärendehantering, nya metoder för att bygga förtroende och sprida information samt nya perspektiv i översiktsplaneringen. Tillväxtverket konstaterar i delredovisningen att några viktiga faktorer för ett framgångsrikt genomförande är förankring, delaktighet och långsiktighet. Uppdraget ska slutrapporteras till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i mars 2019.

Under 2017 har Tillväxtverket på uppdrag av regeringen introducerat ett statistikinstrument för de kulturella och kreativa näringarna.

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva och Skärgårdarnas Riksförbund

Regeringen beslutade i januari 2016 att bevilja verksamhetsbidrag till Riksorganisationen Hela Sverige ska leva med 45 miljoner kronor för

perioden 2016–2018 (N2015/08040/HL). Regeringen beslutade i mars 2016 att bevilja verksamhetsbidrag till Skärgårdarnas Riksförbund med 5,4 miljoner kronor för perioden 2016–2018 (N2016/00385/HL). I en rapport till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i april 2018 redovisade Tillväxtverket hur de båda aktörerna genomfört sina uppdrag (N2018/02547/HL). Av rapporten framgår att den verksamhet som Hela Sverige ska leva och Skärgårdarnas Riksförbund bedriver kopplar till prioriteringen attraktiva miljöer och tillgänglighet i den nationella strategin för hållbar tillväxt och attraktionskraft 2015–2020. Aktörerna har bidragit till ökad kunskap om hur insatser på lokal, regional och nationell nivå bör utformas för att utveckla möjligheterna på landsbygder och i skärgårdar. Tillväxtverket anser dock att de båda aktörerna skulle behöva stärka sin samverkan med kommuner och aktörer med regionalt utvecklingsansvar för att på så sätt öka det civila samhällets inflytande på beslut och processer.

Miljömässig och social redovisning av Tillväxtverkets insatser

Tillväxtverket redovisar i årsredovisningen för 2017 hur stor andel av de projekt myndigheten finansierat som syftar till att lösa miljömässiga respektive sociala utmaningar.

Av de projekt myndigheten finansierade 2017 hade 21 procent som syfte eller bidrog till att lösa miljömässiga utmaningar. 42 procent av finansierade projekt syftade direkt eller bidrog till att lösa sociala utmaningar. Som en del i Tillväxtverkets samlade bedömning av ansökningar om finansiering, följs även upp i vilken omfattning projekt integrerar miljö, jämställdhet och mångfald i planering, genomförande och uppföljning. Av de projekt som beviljats finansiering 2017 hade 26 procent integrerat miljö i sin projektutformning, 48 procent hade integrerat jämställdhet och 53 procent hade integrerat mångfald.

Kommersiell service i gles- och landsbygder finansierat av bl.a. anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

I denna budgetproposition redovisar regeringen det totala stödet till kommersiell service som finansieras av utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Syftet är att ge en helhetsbild av finansieringen av stöd till kommersiell service.

Redovisningen av de insatser som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt bygger på rapporten Uppföljning av regionala företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service, budgetåret 2017 (Tillväxtverket juni 2017). Redovisningen av de insatser som finansieras inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel bygger på Årsrapport 2017 för landsbygdsprogrammet 2014–2020 (Statens jordbruksverk maj 2018).

Regionala serviceprogram samordnar olika typer av service

Regionala serviceprogram samordnar t.o.m. 2020 aktörer och insatser som genomförs i syfte att öka tillgänglighet till service för såväl privatpersoner som för företag och besökare. Tillväxtverket redovisade en uppföljning av tillgänglighet till kommersiell och offentlig service 2018 till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i april 2018 (N2018/02531/HL). Tillväxtverket anser att de regionala serviceprogrammen har främjat utvecklingen av en strategisk serviceplanering på lokal och regional nivå. Samordnad service i så kallade servicepunkter är särskilt viktigt i gles- och landsbygder. Kommunernas engagemang har bidragit till att skapa långsiktigt bärkraftiga lösningar.

Stöd till kommersiell service inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt

För att stödja utvecklingen av kommersiell service i gles- och landsbygder finns investeringsbidrag, hemsändningsbidrag, servicebidrag och investeringslån samt det särskilda driftstödet till butiker i de glesbygdsområden som är särskilt sårbara och utsatta. Stöden

finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*.

Under 2017 beviljades stöd till kommersiell service med totalt 53 miljoner kronor. Av tabell 2.11 framgår beslutade stöd till kommersiell service fördelat på län. Därutöver har projektmedel beviljats med 10 miljoner kronor i syfte att utveckla olika typer av lokala servicelösningar, se tabell 2.8.

Tillväxtverket redovisade en uppföljning av insatser inom området kommersiell service för företag och medborgare i servicegleasa områden till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i april 2018 (N2018/02549/HL). Tillväxtverket bedömer att det särskilda driftstödet till butiker i de glesbygdsområden som är särskilt sårbara och utsatta har gett positiva effekter.

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2018 att avsätta ytterligare 35 miljoner kronor årligen 2018 och 2019 till det särskilda driftstödet till butiker i de glesbygdsområden som är särskilt sårbara och utsatta (prop. 2017/18:1 utg.omr. 19, bet. 2017/18:NU2, rskr. 2017/18:107). Tillväxtverket fick i mars 2018 i uppdrag att fördela medlen till berörda aktörer. I mars 2018 beslutades även om en förändring i förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service som innebär att avståndskravet för att kunna bevilja stöd sänks från 15 till 10 kilometer. Det innebär att avståndet från stödmottagare till närmaste försäljningsställe nu minskas till 10 kilometer. Tillväxtverket bedömer att dessa förändringar kommer att innebära att ca 280 butiker kommer att kunna beviljas stödet, mot tidigare ca 180 butiker.

Tabell 2.11 Beslutat stöd till kommersiell service, exklusive projektmedel, inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt, fördelat på län

Miljoner kronor

Län/år	2014	2015	2016	2017
Stockholm	2,6	0,3	3,0	3,3
Uppsala	0,8	0,2	0,7	1,2
Södermanland	0,2	0,05	0,3	0,3
Östergötland	1,9	2,1	2,5	1,8
Jönköping	2,5	1,1	1,1	1,2
Kronoberg	1,6	1,3	1,1	1,6
Kalmar	4,0	3,4	2,0	2,6
Gotland	0,3	0	0	0,04
Blekinge	1,5	1,7	1,1	0,6
Skåne	0	0	0,3	0,3
Halland	0,5	0,2	0,6	0,3
Västra Götaland	1,5	1,3	4,3	4,2
Värmland	4,1	6,2	4,4	2,6
Örebro	1,7	0,8	0,7	0,8
Västmanland	0,7	1,4	0,7	0,4
Dalarna	6,3	1,9	2,5	2,1
Gävleborg	2,4	2,3	2,5	2,6
Västernorrland	4,0	6,2	5,6	3,9
Jämtland	12,0	4,1	11,2	5,4
Västerbotten	8,9	10,8	9,5	9,1
Norrbotten	3,4	5,6	9,2	8,9
Summa	61	51	63	53

Källa: Tillväxtverket.

Antalet anställda i företag som beviljats stöd till kommersiell service var totalt 705 stycken. Av dessa var 74 procent kvinnor och 26 procent män. Andelen kvinnor och män i styrelser var 49 respektive 51 procent. Andelen kvinnor och män i företagsledning var 49 respektive 51 procent. Andelen kvinnor i styrelser har ökat med 5 procentenheter och andelen kvinnor i företagsledning har ökat med 4 procentenheter mot föregående år.

Uppföljning av indikator för tidigare beviljat stöd till kommersiell service inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt

I syfte att följa upp stöd till kommersiell service har en delvis ny indikator utvecklats av Tillväxtverket och det är överlevnadsgrad. Se avsnittet Vissa centrala indikatorer för insatser som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Indikatorn avser faktiskt utfall av

tidigare beviljade stöd i förhållande till en jämförbar kontrollgrupp.

Enligt Tillväxtverket har företag som fått stöd till kommersiell service 2013 en högre överlevnadsgrad under en treårsperiod, inklusive 2013, än företag i kontrollgruppen.

Stöd till kommersiell service inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

I landsbygdsprogrammet 2014–2020, som finansieras inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, avsattes 750 miljoner kronor i augusti 2014 för investeringsstöd till dagligvarubutiker och drivmedelsstationer samt för rådgivning, kompetensutveckling och lokal serviceutveckling (L2014/02184/ELT). Regeringen beslutade i november 2017 om vissa budgetförändringar bland annat med hänsyn till efterfrågan på vissa stöd (N2017/06718/HL). Beslutet godkändes av kommissionen i februari 2018. Som en följd av dessa beslut uppgår nu medlen till insatser inom området service till 657,5 miljoner kronor för programperioden 2014–2020.

Av tabell 2.12 framgår beslutade investeringsstöd 2016 och 2017 till kommersiell service med finansiering från landsbygdsprogrammet, fördelat på län. Stödet har ökat med 36 miljoner kronor mellan 2016 och 2017. Orsaken är huvudsakligen att ett minskat antal investeringsbidrag har finansierats av medel inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Därutöver har projektmedel beviljats med 32 miljoner kronor för lokal serviceutveckling. Se även utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Tabell 2.12 Investeringsstöd till kommersiell service, exkl. projektmedel, fördelat på län inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

Län/år	2016	2017
Stockholm	3,6	5,8
Uppsala	1,9	0
Södermanland	0,9	1,5
Östergötland	2,0	3,0
Jönköping	0,2	5,9
Kronoberg	0,9	0,6
Kalmar	1,1	3,0
Gotland	1,1	1,4
Blekinge	0,1	1,1
Skåne	0,1	0,6
Halland	0	4,2
Västra Götaland	3,3	4,7
Värmland	0	4,0
Örebro	1,1	2,8
Västmanland	0,6	0,2
Dalarna	0,7	6,6
Gävleborg	3,3	2,1
Jämtland	4,7	5,5
Västernorrland	1,1	3,7
Västerbotten	3,9	11,4
Norrbottnen	11,8	9,9
Summa	42	78

Anm.: Tabellen innehåller beviljat Investeringsstöd till service i åtgärd 7.4 i landsbygdsprogrammet 2014–2020.

Källa: Tillväxtverket.

Totalt stöd till kommersiell service inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Det totala stödet till kommersiell service finansierat från både utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel uppgick till 174 miljoner kronor och ligger därmed på en historiskt hög nivå, vilket framgår av tabell 2.13.

Investeringsbidraget som finansieras av medel från utgiftsområde 19 Regional tillväxt har minskat väsentligt under 2017. Detta motsvaras av en ännu större ökning av investeringsstödet som finansieras av landsbygdsprogrammet inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Detta är en följd av att särskilda medel har avsatts till kommersiell service i landsbygdsprogrammet 2014–2020.

Tabell 2.13 Totalt stöd till kommersiell service, fördelat på stödtyper och utgiftsområden

Miljoner kronor

	2014	2015	2016	2017
Utgiftsområde 19 Regional tillväxt				
Servicebidrag	9,5	8,4	6,3	5,5
Hemsändningsbidrag	11,1	11,2	12,3	13,1
Investeringsbidrag	40,3	31,1	12,4	0,3
Investeringslån	0	0,2	0	0,3
Särskilt driftstöd	0	0	32,3	34,0
Projektverksamhet	7,2	7,0	6,0	10,2
Summa	68	58	69	63
Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel				
Investeringsstöd i landsbygdsprogrammet	0	0	42,4	78
Projektmedel i landsbygdsprogrammet	0	0	28,8	32,4
Summa	0	0	71	110
Totalt	68	58	140	174

Källa: Tillväxtverket och Statens jordbruksverk.

Selektiva regionala företagsstöd finansierat av anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder och anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020

Syftet med de selektiva regionala företagsstöden är att främja hållbar tillväxt och ökad konkurrenskraft i stödföretagen och därmed en hållbar regional tillväxt. Stöden bidrar därmed till målet för politikområdet.

Med selektiva regionala företagsstöd avses statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag samt statligt stöd till regionala investeringar. Dessutom omfattas utbetalningar avseende regionalt investeringsstöd, regionalt bidrag till företagsutveckling och såddfinansiering. Inom ramen för de selektiva regionala företagsstöden finns en rad olika stödformer som kan beviljas i hela eller delar av landet beroende på stödform. De flesta regionala företagsstöd beviljas hela landet, med undantag för regionalt investeringsstöd som är begränsat till särskilda stödområden. I enlighet med EU:s regler om statligt stöd får Sverige ha nationella stödområden som omfattar 12,26 procent av befolkningen och som geografiskt återfinns i glesare miljöer i de mellersta och norra delarna

av landet, enligt förordningen (1999:1382) om stödområden för vissa regionala företagsstöd.

De selektiva regionala företagsstöden finansieras av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* men kan även medfinansieras av anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020*.

Investeringar som får regionala företagsstöd finansieras till största delen av företagen själva eller via den reguljära kapitalmarknaden. Det mesta av stödet till företag avser stöd till små och medelstora företag, dvs. företag med 0–249 anställda.

Avsnittet bygger på rapporten Uppföljning av regionala företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service, budgetåret 2017 (Tillväxtverket juni 2017).

I tabell 2.14 redovisas beviljade selektiva regionala företagsstöd för perioden 2014–2017. Av tabellen framgår att det totalt beviljades 757 miljoner kronor i stöd under 2017.

Av de totalt beviljade medlen avsåg 355 miljoner kronor regionalt investeringsstöd i syfte att få till stånd investeringar i företag i stödområde. 145 miljoner kronor avsåg särskilt investeringsstöd till små och medelstora företag i hela landet. Dessutom avsåg 200 miljoner kronor stöd för att främja utvecklingen av små och medelstora företag i hela landet, inklusive s.k. affärsutvecklingscheckar. Återstoden, dvs. nästan 60 miljoner kronor, har beviljats som stöd för innovativa varor och tjänster i företagens inledande utvecklingsfas i hela landet, s.k. såddfinansiering.

De senaste två årens ökning av beviljade selektiva regionala företagsstöd beror främst på ökade insatser från Tillväxtverket för att främja utvecklingen av små och medelstora företag i hela landet genom s.k. affärsutvecklingscheckar. Under 2017 beviljades affärsutvecklingscheckar för internationalisering, grön tillväxt och digitalisering till 18 län med totalt ca 127 miljoner kronor.

Investeringar som beräknas delfinansieras med de selektiva regionala företagsstöden uppgick 2017 till 2,6 miljarder kronor, se indikator i tabell 2.14. Av samma tabell framgår att sysselsättningen förväntas öka med 5 800 arbetstillfällen, varav 2 700 förväntas tillfalla kvinnor och 3 100 förväntas tillfalla män.

Tabell 2.14 Beviljade selektiva regionala företagsstöd av länsstyrelser, berörda landsting, samverkansorganet i Kalmar län och Gotlands kommun samt Tillväxtverket och uppföljning av vissa indikatorer 2014–2017

Indikator/år	2014	2015	2016	2017
Beviljat belopp (mnkr)	575	525	723	757
Beräknat antal nya arbetstillfällen totalt ¹	3 309	3 751	5 415	5 851
Beräknat antal nya arbetstillfällen kvinnor ¹	1 431	1 526	2 401	2 730
Beräknat antal nya arbetstillfällen män ¹	1 878	2 225	3 014	3 121
Investeringar som beräknas delfinansieras med de selektiva regionala företagsstöden (mnkr)	3 673	1 891	3 012	2 585

Anm.: För perioden januari 2014–april 2015 fanns följande stödformer: regionalt investeringsstöd, regionalt bidrag till företagsutveckling och såddfinansiering. Från och med maj 2015 finns följande stödformer: statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag och statligt stöd till regionala investeringar.
¹ Exklusive såddfinansiering eftersom detta inte beräknas.

Källa: Tillväxtverket.

I tabell 2.15 redovisas beviljade selektiva regionala företagsstöd under 2017 fördelade på län. I tabellen framgår även omfattningen på de investeringar som beräknas delfinansieras av de selektiva regionala företagsstöden samt beräknad sysselsättningsökning fördelat på kvinnor och män per län. De län som beviljats mest stöd är, som tidigare år, Norrbottens och Västerbottens län. I Värmlands län har de selektiva regionala företagsstöden delfinansierat de största totala investeringarna.

Tabell 2.15 Beviljade selektiva regionala företagsstöd av länsstyrelser, berörda landsting, samverkansorganet i Kalmar län och Gotlands kommun samt Tillväxtverket under 2017 fördelade på län

Län/indikator	Beviljat belopp i mnkr	Investeringar som beräknas delfinansieras av de selektiva regionala företagsstöden i mnkr	Beräknad sysselsättningsökning kvinnor	Beräknad sysselsättningsökning män
Stockholm	15	29	162	129
Uppsala	5	10	32	30
Södermanland	6	13	101	96
Östergötland	15	30	105	114
Jönköping	8	16	67	66
Kronoberg	7	15	84	99
Kalmar	18	38	138	171
Gotland	14	45	91	82
Blekinge	3	5	25	32
Skåne	26	52	219	246
Halland	12	24	139	151
Västra Götaland	50	125	307	363
Värmland	76	437	140	191
Örebro	24	75	142	175
Västmanland	15	35	77	79
Dalarna	31	111	73	109
Gävleborg	52	194	181	215
Västernorrland	67	205	154	173
Jämtland	97	384	102	122
Västerbotten	106	328	196	247
Norrbottnen	110	414	195	231
Summa	757	2 585	2 730	3 121

Anm.: Från och med maj 2015 finns följande stödformer: statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag samt statligt stöd till regionala investeringar.

Källa: Tillväxtverket.

I tabell 2.16 framgår de selektiva regionala företagsstöden fördelade på de största verksamhetsarterna 2014–2017. Tillverkning är den verksamhetsart som beviljats mest stöd. Även fördelningen mellan övriga verksamhetsarter är relativt konstant över åren.

Tabell 2.16 Beviljade selektiva regionala företagsstöd av länsstyrelser, berörda landsting, samverkansorganet i Kalmar län och Gotlands kommun samt Tillväxtverket fördelade på de största verksamhetsarterna

Miljoner kronor

Verksamhetsart/år	2014	2015	2016	2017
Tillverkning	243	198	305	319
Hotell och restaurangverksamhet	72	80	61	75
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	52	40	50	70
Informations- och kommunikationsverksamhet	60	38	44	56
Kultur, nöje och fritid	42	41	64	50
Övrigt ¹	106	128	199	187
Summa	575	525	723	757

Anm.: För perioden januari 2014–april 2015 fanns följande stödformer: regionalt investeringsstöd, regionalt bidrag till företagsutveckling och såddfinansiering. Från och med maj 2015 finns följande stödformer: statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag samt statligt stöd till regionala investeringar.
¹ Avser bl.a. handel, byggverksamhet, fastighetsverksamhet och utthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster.

Källa: Tillväxtverket.

Uppföljning av indikatorer för tidigare beviljade selektiva regionala företagsstöd

I syfte att följa upp de regionala företagsstöden har delvis nya indikatorer utvecklats av Tillväxtverket, se avsnittet Vissa centrala indikatorer för insatser som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Indikatorerna avser faktiskt utfall av tidigare beviljade regionala företagsstöd i förhållande till en jämförbar kontrollgrupp.

Enligt Tillväxtverket har de företag som beviljades selektiva regionala företagsstöd under 2013 utvecklats starkare under en treårsperiod, inklusive 2013, än företagen i kontrollgrupperna, när det gäller indikatorerna förädlingsvärde, sysselsättning och överlevnadsgrad. Även indikatorn konkurrenskraft är något högre för stödföretagen, men avviken mot kontrollgrupperna är små.

Regionalt transportbidrag finansierat av anslaget 1:2 Transportbidrag

Enligt näringsutskottets iakttagelse i betänkandet Utgiftsområde 19 Regional tillväxt (bet. 2017/18:NU2) redovisas härmed en utvecklad redovisning av transportbidraget.

Det regionala transportbidraget ska kompensera företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av bl.a. långa transportavstånd samt stimulera till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv. Transportbidraget är ett regionalt driftstöd och finansieras av anslaget 1:2 *Transportbidrag*.

Avsnittet bygger på rapporten Uppföljning av regionala företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service, budgetåret 2017 (Tillväxtverket juni 2017).

Under 2017 har transportbidraget kompenserat stödmottagande företag för deras transportkostnader med i genomsnitt 27 procent. Enligt en undersökning från Tillväxtverket 2016 instämmer 84 procent av företagen delvis, till stor del eller helt i att bidraget har bidragit till ökad vidareförädling. Nästa uppföljning av denna indikator beräknas redovisas 2019. Det mesta av stödet har utbetalats till små och medelstora företag, dvs. företag med 0–249 anställda.

Under 2017 har 397 miljoner kronor betalats ut i transportbidrag. Som framgår av tabell 2.17 har utbetalningarna ökat de senaste två åren, framför allt beroende på stark konjunktur och en hög efterfrågan på godstransporter. I tabellen framgår även transportbidragets fördelning mellan berörda län 2014–2017, där fördelningen är relativt konstant över åren. Västerbottens och Norrbottens län är de största mottagarna av transportbidrag vilket primärt förklaras av att stödnivåerna i dessa län generellt är högre än i Västernorrlands och Jämtlands län.

Tabell 2.17 Utbetalat regionalt transportbidrag fördelat på län

Miljoner kronor				
Län/år	2014	2015	2016	2017
Västernorrland	43	45	38	47
Jämtland	48	51	46	49
Västerbotten	161	146	175	170
Norrbotten	117	112	126	131
Summa	369	354	385	397

Källa: Tillväxtverket.

I tabell 2.18 framgår transportbidraget fördelat på antal arbetsställen 2014–2017. Antalet arbetsställen har minskat något över åren, samtidigt som utbetalt transportbidrag har ökat de senaste två åren. Det innebär att färre arbetsställen delar på mer stöd.

Tabell 2.18 Regionalt transportbidrag fördelat på antal arbetsställen

År	2014	2015	2016	2017
Antal arbetsställen	588	585	578	555
Utbetalt transportbidrag, mnkr	369	354	385	397

Källa: Tillväxtverket.

I tabell 2.19 framgår transportbidraget fördelat på största verksamhetsarter 2014–2017. Trävarutillverkning är den verksamhetsart som beviljats mest transportbidrag. Fördelningen mellan övriga verksamhetsarter är relativt konstant över åren.

Tabell 2.19 Regionalt transportbidrag fördelat på de största verksamhetsarterna, utbetalt åren 2014–2017

Miljoner kronor				
Verksamhetsart/år	2014	2015	2016	2017
Trävarutillverkning	136	138	143	155
Tillverkning av transportmedel	39	15	55	40
Kemisk industri	42	46	32	38
Metallvarutillverkning (ej maskin)	32	36	33	37
Maskintillverkning	33	30	36	36
Livsmedel	26	26	25	26
Järn, stål och metallverk	9	8	13	12
Övrig tillverkning ¹	52	55	48	53
Summa	369	354	385	397

¹ Avser bl.a. betongvaru-, plastvaru- och gummivarutillverkning, tillverkning av elektroniska komponenter och sportartiklar.

Källa: Tillväxtverket.

Uppföljning av indikatorer för tidigare beviljat transportbidrag

I syfte att följa upp transportbidrag har delvis nya indikatorer utvecklats och dessa är samma som för de selektiva regionala företagsstöden. Se avsnittet Vissa centrala indikatorer för insatser som finansieras inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt. Indikatorerna avser faktiskt utfall av tidigare beviljade transportbidrag i förhållande till en jämförbar kontrollgrupp.

Företag som beviljats transportbidrag 2013 har enligt Tillväxtverket utvecklats starkare

under en treårsperiod, inklusive 2013, än företag i kontrollgruppen när det gäller indikatorerna förädlingsvärde, sysselsättning och överlevnadsgrad, men svagare när det gäller indikatorn konkurrenskraft.

Utvärderingar av vissa regionala företagsstöd

För information om tidigare genomförda utvärderingar av regionala företagsstöd se budgetpropositionerna för 2013, 2014 och 2015, utgiftsområde 19 Regional tillväxt.

Uppföljning av jämställdhetsindikatorer för regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service

Könsuppdelade indikatorer för de selektiva regionala företagsstöden när det gäller de företag som beviljades bidrag under 2017 redovisas i tabell 2.20 och tabell 2.21. I tabell 2.21 ingår även transportbidraget. Könsuppdelade indikatorer för stöd till kommersiell service redovisas i tabell 2.20.

I tabell 2.20 framgår en skev fördelning vad gäller andelen kvinnor respektive män i företagsledning och styrelse i de stödmottagande företagen i fråga om selektiva regionala företagsstöden och transportbidrag. Det är även betydligt fler män än kvinnor anställda i de stödmottagande företagen, särskilt vad gäller transportbidraget. Samtidigt finns positiva tendenser, exempelvis har andelen kvinnor i företagsledning vad gäller de selektiva regionala företagsstöden ökat med 5 procentenheter jämfört med föregående år. Stöd till kommersiell service har en jämn fördelning när det gäller andelen kvinnor och män i företagsledning och styrelse.

Uppgifterna i tabell 2.20 kan exempelvis jämföras med Tillväxtverkets rapport Mångfald i näringslivet (delrapport från Företagens villkor och verklighet 2014) som visar att 75 procent av företagsledarna i svenska företag med 0–49 anställda är män. Emellertid har regionala företagsstöd även beviljats till företag med fler än 49 anställda.

Tabell 2.20 Jämställdhetsindikatorer för regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service 2017

	Antal anställda kvinnor	Antal anställda män	Företagsledning ¹ andel kvinnor (%)	Företagsledning ¹ andel män (%)	Styrelse andel kvinnor (%)	Styrelse andel män (%)
Stöd till regionala investeringar	1 053	3 425	17	83	26	74
Stöd för att regionalt främja små och medelstora företag	3 899	9 046	21	79	25	75
Transportbidrag	4 425	19 317	10	90	22	78
Stöd till kommersiell service	519	186	49	51	49	51
Summa	9 896	31 974				

¹ VD eller kontaktperson
Källa: Tillväxtverket.

I tabell 2.21 framgår att antalet nya arbetstillfällen genom de selektiva regionala företagsstöden är relativt jämnt fördelade mellan kvinnor och män med en generell utjämnande tendens över åren.

Tabell 2.21 Fördelning av kvinnor och män i procent av beräknat antal nya arbetstillfällen genom selektiva regionala företagsstöd

Procent		2014	2015	2016	2017
Stödform/år					
Regionalt investeringsstöd	Kvinnor	35	*	*	*
	Män	65	*	*	*
Regionalt bidrag till företagsutveckling	Kvinnor	43	*	*	*
	Män	57	*	*	*
Stöd till regionala investeringar ¹	Kvinnor	-	37	44	42
	Män	-	63	56	58
Stöd för att regionalt främja små och medelstora företag ¹	Kvinnor	-	44	45	47
	Män	-	56	55	53

Anm.: För perioden januari 2014–april 2015 fanns följande stödformer: regionalt investeringsstöd, regionalt bidrag till företagsutveckling och såddfinansiering. Från och med maj 2015 finns följande stödformer: statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag samt statligt stöd till regionala investeringar. * Fr.o.m. 2015 grupperas regionalt investeringsstöd och regionalt bidrag till företagsutveckling inom stöd till regionala investeringar och stöd för att regionalt främja små och medelstora företag.

- = ej aktuellt.

¹ Exklusive innovationsstöd då sysselsättningsökning inte beräknas på denna.

Källa: Tillväxtverket.

Utveckling av hållbarhet inom de regionala företagsstöden

Tillväxtverket och berörda regionala aktörer fick i regleringsbrev respektive villkorsbeslut för 2017 i uppdrag att kartlägga och analysera det nationella och regionala arbetet med att utveckla de regionala företagsstöden avseende jämställdhet, integration och miljö, inklusive klimat. Tillväxtverket slutredovisade uppdraget till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i december 2017 (N2017/07935/RTS). Enligt redovisningen finns bl.a. behov av stöd och en tydligare styrning i hanteringen av de regionala företagsstöden. Tillväxtverket redovisar också konkreta exempel på hur hållbarhetskriterierna används på regional nivå.

EU:s regionalfondsprogram finansierat av bl.a. anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020

För programperioden 2014–2020 fördelas medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden

(Eruf) till ett antal program inom de två målen Investering för tillväxt och sysselsättning och Europeiskt territoriellt samarbete. Regionalfondsprogrammen för dessa två mål täcker geografiskt hela Sverige.

För att uppnå målet för politikområdet är det betydelsefullt att genomföra insatser inom bl.a. innovation, ökad konkurrenskraft i små och medelstora företag, koldioxidsnål ekonomi och miljöinvesteringar. Satsningar på dessa områden genomförs inom regionalfondsprogrammen.

Investering för tillväxt och sysselsättning 2014–2020

Insatserna för investering för tillväxt och sysselsättning genomförs inom åtta regionala strukturfondsprogram och ett nationellt regionalfondsprogram. Medlen från EU redovisas på anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020*. Insatserna medfinansieras även av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* och statliga myndigheter och övriga aktörer. En resultatredovisning av regionalfondsprogrammen är genom detta även en redovisning av insatser som medfinansierats av bl.a. anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*.

Den totala omfattningen, inklusive EU-medel samt offentlig och privat nationell medfinansiering, av de nio regionalfondsprogrammen, är ca 16 miljarder kronor. Av detta belopp uppgår EU-ramen till ca 8 miljarder kronor. EU-ramen för de nio regionalfondsprogrammen har minskat marginellt genom en teknisk justering i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning av den 17 december 2013 (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.

Totalt har det t.o.m. 2017 beviljats EU-medel för ca 6 miljarder kronor, vilket motsvarar 77 procent av EU-ramen fördelat på ca 600 projekt, se tabell 2.26. Totalt har 1,8 miljarder

kronor, motsvarande 23 procent av ramen, betalats ut till projekt.

I tabell 2.22 redovisas beslutade EU-medel per tematiskt mål, exklusive tekniskt stöd, per den 31 december 2017. Regionalfondsprogrammen inriktas främst på strukturförändrande insatser inom de tematiska målen 1 (stärka forskning, teknisk utveckling och innovation), 3 (öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag) och 4 (stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi). Cirka 80 procent av de totala medlen om ca 16 miljarder kronor beräknas därför gå till dessa områden. Cirka 20 procent av de totala medlen går till det

tematiska målet 4. Övriga medel går huvudsakligen till de tematiska målen 2 (öka tillgången till och användningen av informations- och kommunikationsteknik) och 7 (främja hållbara transporter).

Inom programmen Stockholm, Västsverige och Skåne-Blekinge genomförs insatser för hållbar stadsutveckling med stöd av flera av de tematiska målen. Regionalfondsmedel finansierar även arbetet med lokalt ledd utveckling genom den s.k. Leader-metoden, se utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Tabell 2.22 Beslutade EU-medel fördelat på tematiska mål för de nio regionalfondsprogrammen inom investering för tillväxt och sysselsättning t.o.m. 2017

Tematiskt mål	EU-ram mnkr ¹	Beslutade EU-medel mnkr	% av EU-ram
1. Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	2 139	1 380	65
2. Öka tillgången till och användningen av informations- och kommunikationsteknik	792	675	85
3. Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag	2 474	2 149	87
4. Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi	1 414	1 025	72
7. Främja hållbara transporter	641	414	65
Summa	7 460	5 643	76

Anm.: Tabellen omfattar inte tekniskt stöd.

¹ Räknat på växelkurs 8,39 i enlighet med förordningen (1999:710) om valutakurs vid stöd från EU:s struktur- och investeringsfonder. EU-ramen för de 8 regionala och det nationella programmet inom investering för tillväxt och sysselsättning har reviderats sedan föregående år.

Källa: Tillväxtverket.

Beslutade medel per tematiskt mål

I tematiskt mål 1 (stärka forskning, teknisk utveckling och innovation) finansieras bl.a. insatser för utveckling av innovationsmiljöer och kluster inom regionala styrkeområden. 1,4 miljarder kronor har beviljats till olika projekt, vilket motsvarar 65 procent av EU-ramen.

Cirka 675 miljoner kronor i regionalfondsmedel har beviljats till tematiskt mål 2 (öka tillgången till och användningen av informations- och kommunikationsteknik). Av dessa medel har ca 550 miljoner kronor beviljats till utbyggnad av transportnät för bredband i glesbefolkade områden i de tre nordliga regionalfondsprogrammen. Stöd till bredbandsutbyggnad sker även via landsbygdsprogrammet, se utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Förvaltande myndigheter för respektive program, dvs. Tillväxtverket för regionalfondsprogrammen och Statens jordbruksverk för landsbygdsprogrammet, har i uppdrag att samverka kring bredbandsutbyggnaden.

I tematiskt mål 3 (öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag) finansieras bl.a. insatser för utveckling av kluster, inkubatorer, export- och investeringsfrämjande, destinationsutveckling och företagsspecifik rådgivning. Dessutom finansieras insatser riktade mot integration och mångfald i företagande samt kapitalförsörjning, inklusive riskkapital. Efterfrågan på medel har varit mycket hög och 2,1 miljarder, ca 90 procent av tillgängliga regionalfondsmedel har beviljats. Det innebär att snart är alla regionalfondsmedel i bl.a. tematiskt mål 3 förbrukade och inga ytterligare projekt kan då beviljas medel.

En stor andel av insatserna inom tematiskt mål 3 består av riskkapital. Beslut om riskkapitalinsatser i form av ägarkapital har fattats i samtliga åtta regionalfondsprogram för programperioden 2014–2020, se tabell 2.23.

EU-medlen till de åtta regionala riskkapitalfonderna uppgår till 608 miljoner kronor och det är Almi Invest AB som förvaltar fonderna. Fondernas s.k. kapitalbas, dvs. offentlig finansiering inklusive EU-medel, summerar till ca 1,3 miljarder kronor. Till det kommer minst lika mycket i privat finansiering. Målsättningen är att ca 340 portföljföretag ska få del av insatserna. Antalet investeringsförfrågningar till fonderna är fortsatt hög, även om det fortsatt

finns regionala skillnader i antalet investeringsförfrågningar och investeringstakt. Totalt har nästan 2 100 investeringsförfrågningar inkommit t.o.m. 2017. Av dessa har fonderna investerat i 186 företag med totalt 264 miljoner kronor. Därutöver kommer 801 miljoner kronor i privat kapital.

Dessutom genomförs två riskkapitalinsatser i det nationella programmet. Den ena, Swedish Venture Initiative, avser en fond-i-fond med syfte att investera i nya och befintliga privata riskkapitalfonder och förvaltas av Europeiska investeringsfonden (EIF). Den har en kapitalbas, dvs. offentlig finansiering inklusive EU-medel, på 388 miljoner kronor. Till det kommer finansiering från EIF på 194 miljoner kronor. Därutöver kommer privat finansiering. Den totala omslutningen förväntas uppgå till över en miljard kronor. Under 2017 utsåg EIF tre fonder som ska investera i tidiga skeden i små och medelstora företag med tillväxtpotential.

Den andra riskkapitalinsatsen i det nationella programmet, som finansieras inom tematiskt mål 4 (stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi), avser en grön investeringsfond och förvaltas av Almi Invest AB genom Almi Greentech AB. Syftet med fonden är att stärka utbudet av riskkapital för direktinvesteringar i företag med affärsmodeller som adresserar klimatutmaningen och bidrar till att minska utsläppen av koldioxid. Kapitalbasen i den gröna investeringsfonden är 650 miljoner kronor. Det tillkommer privat finansiering på över 500 miljoner kronor. Investeringsverksamheten har startat och fonden beslutade om sin första investering i slutet av 2017. Målsättningen i de två fonderna i det nationella regionalfondsprogrammet är att ca 110 portföljföretag ska få del av satsningarna. Insatserna avseende riskkapital ingår som en del i kapitalförsörjningen inom den regionala tillväxtpolitiken. Se även utgiftsområde 24 Näringsliv.

I tematiskt mål 4 (stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi) finansieras, utöver riskkapital, t.ex. insatser för energieffektivisering i företag, byggnader, hållbart resande, utveckling av test- och demonstrationsmiljöer samt investeringar i laddinfrastruktur. Totalt har 1 miljard kronor beviljats till olika projekt, vilket motsvarar 72 procent av EU-ramen.

I tematiskt mål 7 (främja hållbara transporter), inom de två nordligaste regionalfondsprogrammen, finansieras bl.a. investeringar

i kollektivtrafik, hamnar, vägar, järnvägar samt rese- och logistikcentrum. Totalt har 400 miljoner kronor beviljats till olika projekt, vilket motsvarar 65 procent av EU-ramen.

Tabell 2.23 Investerade medel per program för riskkapital t.o.m. 2017

	Total budget mnkr ¹	Antal portfölj-företag	Investerade medel av total budget mnkr ¹	Privat kapital mnkr
Regionala programmen:				
Övre Norrland	160	16	36	55
Mellersta Norrland	150	13	26	45
Norra Mellansverige	150	27	22	102
Stockholm	160	19	37	86
Östra Mellansverige	150	20	33	87
Västssverige	176	31	42	202
Småland och öarna	126	23	20	39
Skåne och Blekinge	200	37	49	185
Summa	1 272	186	264	801
Nationella programmet:				
Grön Investeringsfond	650	1	2	2
Swedish Venture Initiative	388 ²	0	0	0
Summa	1 038	1	2	2
Totalt	2 310	187	266	803

¹ Offentlig finansiering inklusive EU-medel (kapitalbas).

² Till det kommer finansiering från Europeiska investeringsfonden (EIF) på 194 mnkr.

Källa: Tillväxtverket.

Medfinansierare

De tio största medfinansierarna, som framgår av tabell 2.24, står för ca 35 procent av den totala medfinansieringen på 6 miljarder kronor. Bland dessa medfinansierare finns aktörer på både regional och nationell nivå. Av den regionala medfinansieringen är en betydande del statlig finansiering.

Tabell 2.24 Största medfinansierarna till de åtta regionala strukturfondsprogrammen och det nationella regionalfondsprogrammet t.o.m. 2017

Medfinansierare	mnkr
Statens energimyndighet	426
Almi företagspartner AB moderbolag	314
Tillväxtverket	231
European Spallation Source (Eric)	194
Samverkansorganet i Värmlands län	183
Västra Götalands läns landsting	179
Trafikverket ¹	177
Jämtlands läns landsting	150
Norrbottens läns landsting	149
Gävleborgs läns landsting	131
Summa	2 134

¹ Kan även omfatta medel från länsplaner för regional transportinfrastruktur.

Källa: Tillväxtverket.

Av tabell 2.26 framgår EU-ramen samt beslutade EU-medel fördelade på region. Tre program ligger på en beslutsnivå på över 80 procent och det är Norra Mellansverige och Stockholm samt det Nationella regionalfondsprogrammet.

Europeiskt territoriellt samarbete 2014–2020

Sverige deltar i tretton program inom ramen för det europeiska territoriella samarbetet. Samtliga territoriella program som Sverige deltar i hanteras utanför statsbudgeten.

Den totala omfattningen, inklusive EU-medel, medel från tredjeländ (dvs. från länder som inte är medlemmar i EU, exempelvis Norge och Island.) samt offentlig och privat nationell medfinansiering, av de sex gränsregionala och tre transnationella programmen som Sverige deltar i, uppgår totalt till ca 13,7 miljarder kronor. Av detta belopp uppgår EU-ramen till ca 8 miljarder kronor. I tabell 2.25 framgår att det t.o.m. 2017 beviljats 4,6 miljarder kronor i EU-medel, exklusive tekniskt stöd och insatser för administrativ kapacitet. Det motsvarar 63 procent av EU-ramen.

De första projektbesluten fattades 2015 och ännu är få projekt avslutade. Till och med 2017 har ca 750 miljoner kronor utbetalats till projekten vilket motsvarar ca 10 procent av EU-ramen.

I tabell 2.25 framgår beslutade EU-medel t.o.m. den 31 december 2017 fördelat på tematiska mål för de gränsregionala och trans-

nationella programmen exkl. tekniskt stöd och insatser för administrativ kapacitet.

Per den 31 december 2017 pågick ca 375 samarbetsprojekt med över 750 svenska projektpartner. Samma organisation kan dock delta i flera projekt. Svenska organisationer deltar främst i projekt inom tematiskt mål 1 (stärka

forskning, teknisk utveckling och innovation) och inom tematiskt mål 6 (skydd av miljön och hållbar användning av resurser). Det är också inom dessa tematiska mål som efterfrågan på medel varit högst.

Tabell 2.25 Beslutade EU-medel fördelat på tematiska mål för de nio gränsregionala och transnationella programmen inom Europeiskt territoriellt samarbete t.o.m. 2017

Tematiskt mål	EU-ram mnkr	Beslutade EU-medel mnkr	% av EU-ram
1. Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	1 923	1 415	74
3. Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag	734	463	63
4. Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi	368	169	46
5. Anpassning till klimatförändringar	309	174	56
6. Skydd av miljön och hållbar användning av resurser	1 958	1 374	70
7. Främja hållbara transporter	1 568	788	50
8 och 10. Arbetskraftens rörlighet, lärande och utbildning	466	256	55
Summa	7 326	4 639	63

Anm.: Tabellen omfattar inte tekniskt stöd och insatser för administrativ kapacitet.
Källa: Tillväxtverket.

Sverige deltar dessutom i ett program för samarbete med icke EU-länder, Kolarctic. Programmet syftar till att utveckla gränsöverskridande samarbete med Ryssland.

Kommissionen godkände programmet i december 2015 och de första besluten fattades 2017.

Tabell 2.26 Den totala omfattningen EU-medel för de åtta regionala strukturfondsprogrammen, Nationella regionalfondsprogrammet och Europeiskt territoriellt samarbete perioden 2014–2020 samt beslutade EU-medel t.o.m. 2017

Investeringar för tillväxt och sysselsättning	EU-ram mnkr	Beslutade EU-medel mnkr	% av EU-ram
Övre Norrland	1 769	1 233	70
Mellersta Norrland	1 285	963	75
Norra Mellansverige	1 216	1 012	83
Stockholm	306	265	87
Östra Mellansverige	579	430	74
Västsverige	463	333	72
Småland och öarna	546	286	52
Skåne-Blekinge	505	391	78
Nationella programmet	1 102	1 044	95
Summa	7 771	5 958	77
Europeiskt territoriellt samarbete: Gränsregionala och transnationella samarbetsprogram			
Botnia-Atlantica	304	216	71
Mellersta Östersjön	1 027	646	63
Nord	352	226	64
Sverige-Norge	396	271	68
Södra Östersjön	696	394	57
Öresund-Kattegatt-Skagerrak	1 138	693	61
Nordsjön	1 403	792	56
Norra Periferin och Arktis	421	279	66
Östersjön	2 214	1 690	76
Summa	7 952	5 207	65
Totalt	15 723	11 165	71

Anm.: För investeringar för tillväxt och sysselsättning är växelkursen 8,39 i enlighet med förordningen (1999:710) om valutakurs vid stöd från EU:s struktur- och investeringsfonder. EU-ramen för de 8 regionala och det nationella programmet inom investering för tillväxt och sysselsättning har reviderats sedan föregående år. Källa: Tillväxtverket

Uppföljning av indikatorer för investering för tillväxt och sysselsättning samt europeiskt territoriellt samarbete programperioden 2014–2020

För att följa upp insatserna inom de nio programmen för investering i tillväxt och sysselsättning finns flera indikatorer. Genom insatserna i programmen förväntas bland annat ca 20 000 företag få stöd. Med stöd avses såväl ekonomiskt stöd i form av bl.a. bidrag eller riskkapital, men också annat stöd till företag som arenor för samverkan mellan företag samt samverkan mellan företag och universitet och högskolor. Insatserna förväntas vidare bidra till ca 12 000 nya sysselsatta i företagen som får stöd. Riskkapitalinsatserna inom programmen förväntas totalt investera 2,3 miljarder kronor i regionalfondsmedel och offentlig finansiering. Fonderna förväntas attrahera ca 2 miljarder kronor i privat kapital i ca 450 portföljföretag. Till och med 2017 har totalt 266 miljoner kronor investerats i 187 portföljföretag. I dessa bolag tillkommer även privat finansiering med 803 miljoner kronor.

De första projektbesluten fattades under 2015 och ännu finns få resultat att redovisa i avslutade projekt. Till och med 2017 har programmen emellertid bidragit till att nästan 8 000 företag fått stöd, varav 79 procent drivs av män och 21 procent drivs av kvinnor. 90 procent av företagen som ingått i de företagsinriktade projekten drevs av personer med svensk bakgrund. Som jämförelse drivs ca 85 procent av företagen i Sverige av personer med svensk bakgrund och ca 9 procent av personer med utländsk bakgrund. Tillväxtverket samlar löpande in organisationsnummer för dessa företag och kommer på så vis att kunna följa deras utveckling. Enligt projektbesluten förväntas ca 12 000 nya sysselsättningsstillfällen skapas i företag som får stöd.

Det finns indikatorer för utbyggnad av transportnät för bredband i glesbefolkade områden inom de tre nordliga programmen för investering i tillväxt och sysselsättning. Till och med 2017 har det beviljats ca 1,1 miljarder kronor, inklusive medfinansiering, för utbyggnad av transportnät för bredband. Sammanlagt beräknas investeringarna leda till att ca 11 500 företag får tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s.

Insatserna inom tematiskt mål 4 (stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi) ska förutom att stödja enskilda företag också bidra till en minskad energianvändning och minskade koldioxidutsläpp.

De fyra gränsregionala program som förvaltas i Sverige har som mål att stödja ca 1 500 företag. Bland annat förväntas 300 företag delta i gränsöverskridande, transnationella och interregionala forskningsprojekt. Programmen har vidare som mål att ca 3 400 kvinnor och män ska delta i projekt för ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Det förväntade utfallet i beslutade projekt överstiger målen i programdokumenten för de flesta indikatorerna. Eftersom de första projektbesluten fattades 2015 är ännu få projekt avslutade.

Det finns indikatorer för att följa upp antal deltagande företag, gränsöverskridande lösningar för natur- och kulturmiljöer, deltagande forskningsinstitut och deltagare i initiativ för sysselsättning och gemensamma utbildningar. Beslutade projekt t.o.m. 2017 förväntas stödja över 3 000 företag och möjliggöra deltagande för ca 13 000 kvinnor och män i insatser för ökad rörlighet på arbetsmarknaden i gränsregioner. Det finns ännu inga utfall för dessa indikatorer att redovisa eftersom få projekt slutredovisats.

Hållbarhetsdimensioner

En stor del av de insatser som genomförs för att stärka hållbarheten inom den regionala tillväxtpolitiken sker inom ramen för regionalfondsprogrammen perioden 2014–2020 inom både målet investering för tillväxt och sysselsättning och europeiskt territoriellt samarbete. De horisontella kriterierna bättre miljö, lika möjligheter och ickediskriminering samt jämställdhet ska fungera som verktyg för att nå projektens mål inom målet för investering för tillväxt och sysselsättning. Inom målet investering för tillväxt och sysselsättning sker insatser för att främja en förbättrad miljö främst inom prioriteringen stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi, bl.a. genom insatser för energieffektivisering, och i form av en grön investeringsfond. Insatser sker även inom prioriteringarna forskning och innovation, hållbar stadsutveckling och hållbara transporter. Totalt beräknas ca 3,8 miljarder kronor bidra till klimatinsatser inom programmen.

I programmen för europeiskt territoriellt samarbete genomförs också mycket miljöinsatser inom de tematiska målen 4, 5 och 6 enligt tabell 2.25. Som exempel finns insatser för att bevara och skydda miljön. Totalt har knappt 1,7 miljarder kronor i EU-medel beviljats till denna typ av insatser.

Utvärderingar av regionalfonden

EU:s strukturfundsprogram perioden 2014–2020 innebär ökad resultatfokusering och skärpta krav på att kunna visa vilka resultat som uppnås. Programmen utvärderas såväl före som under och efter genomförandet. Resultat från utvärderingar kommer löpande att presenteras t.o.m. 2021. Under 2019 kommer förslag till den s.k. framstegsrapporten att tas fram av Tillväxtverket, Svenska ESF-rådet och Statens jordbruksverk. Den kommer bl.a. att innehålla en redovisning av uppföljningar och utvärderingar. Framstegsrapporten ska lämnas till kommissionen senast den 31 augusti 2019.

Den första utvärderingen om stöd till utbyggnad av bredband inom regionalfonden och landsbygdsprogrammet har redovisats (Utvärdering av stöd till utbyggnad av bredband Delrapport 1, UTV18:1). Av rapporten framgår att bredbandsstöden har eller kommer att leda till att många företag får tillgång till eller ökad möjlighet att ansluta sig till ett fibernät. En majoritet av företagen i utvärderingen anser att bredbandstillgång är viktigt för deras företagande. Samtidigt är bedömningen att bredbandet inte tyckts ha avsevärd effekt på varken omsättning eller sysselsättning i företagen.

Ytterligare utvärderingar avseende regionalfundsprogrammen avses presenteras under 2019 och åren därefter.

Riksdagens tillkännagivanden

Riksdagen har i april 2016 lämnat två tillkännagivanden till regeringen med bäring på statliga myndigheters lokalisering (bet. 2015/16:NU17 punkt 2, rskr. 2015/16:201 samt bet. 2015/16:FiU25 punkt 9, rskr. 2015/16:208), se utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

2.7 Budgetförslag

2.7.1 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Tabell 2.27 Anslagsutveckling 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Tusental kronor				
2017	Utfall	1 397 537	Anslags-sparande	148 672
2018	Anslag	2 099 637 ¹	Utgifts-prognos	2 093 498
2019	Förslag	1 674 637		
2020	Beräknat	1 604 637		
2021	Beräknat	1 645 837		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas till utgifter för statsbidrag till projektverksamhet (inklusive riskkapitalfonder, lånefonder och garantifonder), regionala företagsstöd, ersättning för vissa kreditförluster i stödområdet samt stöd till kommersiell service. Vidare får anslaget användas för viss administration, uppföljning och utvärdering samt viss central utvecklingsverksamhet.

Kompletterande information

Grunden för fördelningen av medlen bygger på att alla regioner kan och ska bidra till utvecklingskraft och stärkt lokal och regional konkurrenskraft. Olika regioner står dock inför olika stora utmaningar och behoven av statliga medel för strategiska utvecklingsinsatser skiljer sig därmed åt. De regionala aktörerna har därefter ansvaret för att prioritera användningen av de tilldelade resurserna utifrån länets förutsättningar och regeringens prioriteringar.

Regeringen har genomfört en översyn av principerna för fördelningen av anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*. Översynen har resulterat i att styrning förtydligats genom förordningen om regionalt tillväxtarbete. Översynen har även resulterat i att Tillväxtverket fått i uppdrag att ta fram ett nytt uppföljningssystem för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder*. Vidare har översynen resulterat i att de strukturella och dynamiska utmaningar som länen står inför har tydliggjorts och kan vara utgångspunkt vid fördelningen av medlen. Utmaningarna värderas utifrån indikatorer som mäter gleshet och avstånd, demografi, kompetens, arbetsmarknad,

entreprenörskap och företagande, arbetsproduktivitet samt regional dynamik. Vid fördelning av medel bör även hänsyn tas till behovet av medfinansiering av EU:s strukturfonder och stödområdestillhörighet för regionala företagsstöd.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 450 000 000 kronor 2020–2026.

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används framför allt till olika regionala företagsstöd, projektverksamhet och medfinansiering av olika EU-program. Övervägande delen av de

stöd som beslutas inom ramen för anslaget är antingen fleråriga samverkansprojekt med många olika offentliga och privata aktörer eller fleråriga företagsinvesteringar. Medlen betalas ut när kostnader har uppstått. De aktörer som kan fatta beslut om framtida åtaganden mot anslaget har därför små möjligheter att påverka stödets utbetalningstakt. För att verksamheten ska fungera tillfredsställande behövs utrymme för att kunna hantera bl.a. senarelagd verksamhet. Det finns en marginal mellan bemyndigandet och beräknade utestående åtaganden vid årets slut, dvs. en viss buffert i bemyndigandets storlek.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 450 000 000 kronor 2020–2026.

Tabell 2.28 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Tusental kronor

	Utfall 2017	Prognos 2018	Förslag 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022–2026
Ingående åtaganden	2 258 240	2 345 977	2 727 481			
Nya åtaganden	1 325 736	1 697 467	2 395 853			
Infriade åtaganden	-1 238 000	-1 315 963	-1 854 353 ¹	-1 410 000	-1 340 000	-518 981
Utestående åtaganden	2 345 977	2 727 481	3 268 981			
Erhållet/förslaget bemyndigande	2 950 000	5 950 000	3 450 000			

¹ I infriade åtaganden ingår åtaganden på 850 mnkr som överförts till anslaget 4:1 åtgärder mot segregation inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering.

Regeringens överväganden

Genom riksdagens beslut i samband med budgetpropositionen för 2018 tillfördes anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* 500 000 000 kronor under 2018 för att finansiera en långsiktig satsning på socioekonomiskt eftersatta kommuner och områden i hela Sverige. För 2019 beräknades att 1 500 000 000 kronor skulle avsättas för samma ändamål och för perioden 2020–2027 beräknades 2 500 000 000 kronor per år (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:NU2, rskr. 2017/18:107). De principer som tillämpats vid utformningen av denna proposition innebär att det tidigare beräknade tillskottet på 1 000 000 000 kronor för 2019 avseende denna satsning inte genomförs. Anslaget ökas därför inte i enlighet med tidigare redovisade beräkningar i denna del.

Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag i 2018 års ekonomiska vårproposition avseende ändring av ändamål och verksamheter när det gäller statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden (prop. 2017/18:100, bet. 2017/18:FiU20, rskr. 2017/18:434). Statsbidraget till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden och som finansieras från anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* flyttas till anslag 4:1 *Åtgärder mot segregation* under utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering. Mot denna bakgrund minskas anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* med 425 000 000 kronor 2019 och anslag 4:1 *Åtgärder mot segregation* ökar med motsvarande belopp. Se vidare utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering, Åtgärder mot segregation.

Tabell 2.29 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Tusental kronor			
	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	2 099 637	2 099 637	2 099 637
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut		-70 000	-28 800
Överföring till/från andra anslag	-425 000	-425 000	-425 000
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 674 637	1 604 637	1 645 837

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 674 637 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Regionala tillväxt-*

åtgärder för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 1 604 637 000 kronor respektive 1 645 837 000 kronor.

2.7.2 1:2 Transportbidrag

Tabell 2.30 Anslagsutveckling 1:2 Transportbidrag

Tusental kronor				
2017	Utfall	396 407	Anslags-sparande	-4 846
2018	Anslag	420 864 ¹	Utgifts-prognos	420 000
2019	Förslag	400 864		
2020	Beräknat	400 864		
2021	Beräknat	400 864		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas till utgifter för statsbidrag till regionalt transportbidrag och avser kom-pensation till företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor och stimulerar till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv.

Regeringens överväganden

Tabell 2.31 Härledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:2 Transportbidrag

Tusental kronor			
	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	400 864	400 864	400 864
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	400 864	400 864	400 864

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 400 864 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Transportbidrag* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 400 864 000 kronor respektive 400 864 000 kronor.

2.7.3 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020

Tabell 2.32 Anslagsutveckling 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020

Tusental kronor

2017	Utfall	1 015 264	Anslags-sparande	621 716
2018	Anslag	1 421 024 ¹	Utgifts-prognos	1 272 444
2019	Förslag	1 421 024		
2020	Beräknat	1 421 024		
2021	Beräknat	1 421 024		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2018 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utbetalningar av medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden för programperioden 2014–2020 och för eventuella slutregleringar för Europeiska regionala utvecklingsfonden för programperioden 2007–2013.

Kompletterande information

Från statens budget sker utbetalningarna inom regionala utvecklingsfonden till åtta regionala och ett nationellt strukturfondsprogram inom målet för investering för tillväxt och sysselsättning. Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet.

Ramen för regionala utvecklingsfonden beräknas till totalt ca 7 842 000 000 kronor inklusive medel för lokalt ledd utveckling. Samtliga territoriella program som Sverige deltar i hanteras utanför statsbudgeten. Ramen för de territoriella program som redovisas och förvaltas i Sverige är ca 2 612 000 000 kronor (beloppet avser samtliga deltagande länders EU-medel). Ramen för programmen som redovisas och förvaltas utanför Sverige är ca 9 656 000 000 kronor (beloppet avser samtliga deltagande länders EU-medel), exklusive det europeiska grannskapsprogrammet Kolarctic. Ramen för Kolarctic uppgår till 207 000 000 kronor (beloppet avser samtliga deltagande länders EU-medel).

Den valutakurs som fastställts i förordningen (1999:710) om valutakurs vid stöd från EU:s struktur- och investeringsfonder, och som används vid omräkning av de finansiella ramarna för strukturfonderna, måste fortlöpande analyseras och bör vid behov revideras för att skillnaden mot den verkliga kursen inte ska bli för stor.

Inbetalningarna från Europeiska regionala utvecklingsfonden redovisas på inkomsttitel 6314 *Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020*.

Utbetalningarna från EU:s andra strukturfond, Europeiska socialfonden, redovisas under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 600 000 000 kronor 2020–2023.

Skälen för regeringens förslag: Verksamheten inom regionalfondsprogrammen omfattar bl.a. fleråriga projekt som medför utgifter för kommande budgetår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2019 för anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 600 000 000 kronor 2020–2023.

Tabell 2.33 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020

Tusental kronor

	Utfall 2017	Prognos 2018	Förslag 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021	Beräknat 2022–2023
Ingående åtaganden	4 041 837	4 078 289	3 756 289			
Nya åtaganden	1 051 857	1 099 000	1 343 711			
Infriade åtaganden	-1 015 404	-1 421 000	-1 500 000	-1 370 000	-1 001 837	-1 228 163
Utestående åtaganden	4 078 289	3 756 289	3 600 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	2 950 000	3 800 000	3 600 000			

Regeringens överväganden

Tabell 2.34 Härlledning av anslagsnivån 2019–2021 för 1:3 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020

Tusental kronor

	2019	2020	2021
Anvisat 2018¹	1 421 024	1 421 024	1 421 024
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 421 024	1 421 024	1 421 024

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2017 (bet. 2017/18:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 421 024 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* för 2019. För 2020 och 2021 beräknas anslaget till 1 421 024 000 kronor respektive 1 421 024 000 kronor.